

Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører

Tuborg Havnevej 14

2900 Hellerup

Cvr.nr. 12 17 32 10

Årsrapport 1. januar – 31. december 2024

Godkendt på selskabets generalforsamling den 24. april 2024

Dirigent: Jan Godballe Børjesson; Advokat, DAHL Advokatpartnerselskab

Årsrapport 2024

DESIGN

Zoulmade.com

TRYK

Bohemian ApS

Indhold

Forord	5
<hr/>	
Ledelsesberetning	
Fem års hoved- og nøgletal	8
Medlemmer og produkter	9
Regnskab	10
Kapitalforhold og solvens	15
Forventninger til 2025	17
Øvrige forhold	17
Oplysninger om pensionskassen	18
Samfundsansvar	22
<hr/>	
Pensionskasseregnskab	
Resultat- og totalindkomstopgørelse	41
Balance	42
Egenkapitalopgørelse	43
Noter til regnskabet	44
<hr/>	
Påtegninger	
Ledelsespåtegning	66
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	67
<hr/>	
Nøgletalsdefinitioner	71

“ISP opnåede i 2024 et afkast på 11,7 pct. for medlemmer op til og med 55 år i moderat risiko, mens et 65-årigt medlem fik 9,4 pct. i afkast”

Medlemstilfredsheden i ISP er helt i top

Som medlemsejet pensionskasse er tilfredsheden blandt medlemmerne helt altafgørende. Derfor var årets store Aalund-undersøgelse af pensionsbranchen særdeles glædelig.

Her landede ISP som det pensionsselskab, der har de mest tilfredse medlemmer i den samlede danske pensionsbranche.

Måske - og sandsynligvis - hænger det sammen med, at vi i forhold til vores konkurrenter har valgt at specialisere os på rådgivning, produkter og service til én bestemt faggruppe; nemlig ingeniørerne.

Det blev også et år med rigtig gode afkast. Og set over en femårig periode ligger ISP også her med i toppen af danske pensionsselskaber.

ISP opnåede i 2024 et afkast på 11,7 pct. for medlemmer op til og med 55 år i moderat risiko, mens et 65-årigt medlem fik 9,4 pct. i afkast. Over en femårig periode er afkastene på henholdsvis 37 pct. og godt 26 pct. for samme aldersgrupper.

Og med hensyn til den sidste vigtige parameter, nemlig omkostningerne til investering og administration, lå ISP også her på et meget lavt niveau, så ISP ligger dermed fortsat i den helt lave ende sammenlignet med resten af branchen.

Når såvel omkostninger, afkast og medlemstilfredshed placerer ISP i den helt rigtige ende, ja - så har det virkelig været et godt år for ISP's medlemmer.

Lars Bytoft

Formand for bestyrelsen

Ledelsesber

etning

Fem års hoved- og nøgletal	8
Medlemmer og produkter	9
Regnskab	10
Kapitalforhold og solvens	15
Forventninger til 2025	17
Øvrige forhold	17
Oplysninger om pensionskassen	18
Samfundsansvar	22

Fem års hoved- og nøgletal

Fem års hovedtal og nøgletal ¹

Mio. kr.	2024	2023	2022	2021	2020
Hovedtal					
Medlemsbidrag	303	324	342	381	369
Pensionsydelse	-852	-794	-874	-800	-796
Investeringsafkast	1.376	1.442	-2.329	1.448	638
Pensionsmæssige driftsomkostninger, i alt	-6	-6	-6	-6	-5
Pensionsteknisk resultat	-19	42	-120	304	-79
Årets resultat	0	78	-211	304	-47
Pensionshensættelser, i alt	15.882	15.251	14.381	17.025	16.518
Egenkapital	735	735	658	869	578
Aktiver, i alt	19.158	17.903	17.174	19.578	18.410
Afkastnøgletal					
Afkastprocent relateret til gennemsnitsrenteprodukter	6,6%	9,4%	-24,9%	-1,9%	7,2%
Afkastprocent relateret til markedsrenteprodukter	9,8%	10,1%	-9,4%	13,4%	2,4%
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter	4,75	4,75	5,25	4,75	4,75
Omkostningsnøgletal					
Omkostningsprocent af hensættelser	0,04%	0,04%	0,07%	0,04%	0,04%
Omkostninger i kr. pr. medlem	492	496	479	484	480
Forrentningsnøgletal					
Egenkapitalforrentning efter skat	0,03%	11,2%	-25,8%	41,7%	-7,8%
Konsolideringsnøgletal					
Solvensdækning ²	265%	267%	248%	242%	162%

Der henvises til nøgletalsdefinitioner side 71.

¹ Hoved- og nøgletallene for 2023 og 2022 er påvirket af ændring i regnskabspraksis i 2023. Hoved- og nøgletal for 2020-2021 er ikke ændret, da dette ikke har været praktisk muligt.

² Opgørelsesmetoden for hensættelser til solvensformål er ændret fra og med 2022.

Medlemmer og produkter

ISP Pension er ejet af medlemmerne

Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører (ISP) er en tværgående pensionskasse, der blev etableret i 1958.

11.227
medlemmer
i ISP

ISP har 11.227 medlemmer pr. 31. december 2024. Oprindeligt var pensionskassen udelukkende for teknikumingeniører, men siden er også diplomingeniører og andre med en lignende uddannelse kommet til. Der kan optages såvel privatansatte som offentligt ansatte ingeniører, og i dag er det også muligt at tegne pensionsordninger for alle ansatte i virksomheder med ingeniører eller lignende uddannelser. Siden oktober 2018 går pensionsindbetalinger for nyansatte ingeniører under IDA's overenskomster med offentlige arbejdsgivere til P+, Pensionskassen for Akademikere. Medlemmer i ISP, som var ansat i det offentlige pr. 30. september 2018, kan dog bevare deres ISP-ordning ved jobskifte inden for det offentlige.

For at opnå omkostningssynergier og adgang til kompetencer inden for fx investeringsforvaltning er ISP en del af Sampension-fællesskabet, der udover ISP også omfatter Sampension Livsforsikring A/S, Pensionskassen Arkitekter & Designere (PAD) og Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger (PJD). Virksomhederne i Sampension-fællesskabet har outsourcet væsentlige dele af driften til Sampension Administrationselskab A/S.

ISP's produkter

ISP tilbyder pensionsordninger, der både indeholder opsparing og forsikringer ved tab af erhvervsevne, dødsfald og visse kritiske sygdomme.

3 i 1 Livspension er ISP's primære opsparingsprodukt og det produkt, der tilbydes til nye medlemmer. Produktet er et livscyklusprodukt, hvilket betyder, at opsparingen investeres under hensyntagen til det enkelte medlems alder, så investeringsrisikoen gradvist aftrappes i takt med, at medlemmet nærmer sig pensionsalderen. Herudover har det enkelte medlem mulighed for at vælge mellem tre investeringsprofiler - hhv. høj, moderat og lav - afhængig af medlemmets egne præferencer og risikovillighed. 3 i 1 Livspension er et ugaranteret markedsrenteprodukt, hvor medlemmerne hver måned får tilskrevet det faktisk opnåede afkast.

ISP giver også mulighed for at vælge markedsrenteproduktet Linkpension, hvor det enkelte medlem selv har ansvaret for, hvordan opsparingen investeres og fordeles mellem flere puljer og fonde.

ISP's opsparingsprodukter omfatter herudover Seniorordningen og et gennemsnitsrenteprodukt, som begge er lukket for nytegning.

Seniorordningen er et markedsrenteprodukt, der er opdelt i en grundpension med ydelsesgaranti på renteelementet og en ugaranteret tillægspension.

Gennemsnitsrenteproduktet (Garantiordningen) omfatter pensionsordninger med garanterede ydelser, som udjævner det faktisk opnåede investeringsafkast over tid, og som er opdelt i rentegrupper ud fra den enkelte ordnings vægtede grundlagsrente.

Regnskab

Årets resultat

Det samlede resultat i 2024 blev på 187 t. kr. mod et overskud på 78 mio. kr. i 2023. Resultatet skyldes primært lavere investeringsafkast for egenkapitalen på 24 mio. kr. i 2024 samt et negativt pensionsteknisk resultat i 2024. Det negative pensionstekniske resultat skyldes ændring af egenkapitalens dækning af tab for rentegrupper, egenkapitalens dækning af risikomargen for rentegrupper samt negativt risikoresultat.

Årets resultat		
Mio. kr.	2024	2023
Pensionsteknisk resultat	-19	42
Egenkapitalens investeringsafkast	24	42
Resultat før skat	5	84
Pensionsafkastskat for egenkapitalen	-5	-7
Årets resultat	0	78

Bestyrelsen foreslår, at årets resultat henlægges til egenkapitalen. Egenkapitalen udgør herefter 735 mio. kr. pr. 31. december 2024, uændret i forhold til 2023.

Indbetalinger og udbetalinger

Medlemsbidrag faldt i 2024 med 6,6 % til 303 mio. kr. mod 324 mio. kr. i 2023. De udbetalte ydelser steg 7,3 % og udgjorde 852 mio. kr.

Medlemsbidrag og udbetalte ydelser			
Mio. kr.	2024	2023	Ændring i %
Medlemsbidrag, i alt	303	324	-6,6
Udbetalte ydelser, i alt	-852	-794	7,3

Medlemsbidrag på
303 mio. kr.

Antal medlemmer udgjorde 11.227 i 2024 mod 11.573 i 2023 svarende til et fald på 3,0 %.

Antal medlemmer			
	31.12.2024	31.12.2023	Ændring i %
Erhvervsaktive, der betaler bidrag	2.757	3.008	-8,3
Fripolicer mv.	3.430	3.530	-2,8
Pensionister	5.040	5.035	0,1
Medlemmer, i alt	11.227	11.573	-3,0

Pensionsmæssige hensættelser

De pensionsmæssige hensættelser blev i 2024 forøget med 631 mio. kr. og udgjorde 15.882 mio. kr. ved udgangen af 2024.

Pensionsmæssige hensættelser			
Mio. kr.	31.12.2024	31.12.2023	Ændring i %
Pensionshensættelser til gennemsnitsrenteprodukter	3.624	3.534	2,5
Pensionshensættelser til markedsrenteprodukter	12.258	11.716	4,6
Pensionsmæssige hensættelser, i alt	15.882	15.251	4,1

Hensættelserne vedr. markedsrenteprodukterne blev forøget med 542 mio. kr., hvilket primært skyldes et positivt investeringsafkast som delvist opvejes af, at forsikringsydelseerne oversteg bidragene. Markedsrenteprodukterne udgør 77 % af de samlede pensionsmæssige hensættelser, hvilket er en uændret andel.

For gennemsnitsrenteprodukterne steg hensættelserne med 90 mio. kr.

Ved udgangen af 2024 har pensionskassen fortsat kursværn i rentegruppe A og B. Kursværn er en procentsats, som pensionskassen trækker fra medlemmets pensionsopsparing, hvis medlemmet før tid hæver eller flytter sin opsparing.

Omkostninger

ISP har gennem en årrække arbejdet målrettet på at fastholde et omkostningsniveau, som er blandt de laveste i branchen. Jo lavere omkostninger, desto større del af indbetalinger og afkast vil gå til at styrke medlemmernes opsparing.

I 2024 udgjorde administrationsomkostningerne 5,6 mio. kr., hvilket er 4 % lavere end i 2023. Udviklingen skyldes primært et fald i administrationsvederlaget, som et resultat af færre medlemmer, samt et fald i øvrige omkostninger netto.

Administrationsomkostningerne pr. forsikret udgjorde 492 kr. i 2024 mod 496 kr. i 2023, mens administrationsomkostningerne i procent af hensættelserne er uændret fra 2023 til 2024 svarende til 0,04 %.

For et 55-årigt medlem med opsparing i 3 i 1 Livspension, moderat risiko og en opsparing på 1 mio. kr. udgjorde de årlige omkostninger i procent (ÅOP) 0,75 % i 2024 og 0,74 % i 2023.

ÅOP indeholder både administrations- og investeringsomkostninger og opgøres i henhold til omkostningshenstillingen, der er fastlagt af brancheorganisationen Forsikring & Pension, herunder standardberegningssatser for visse investeringsaktiver. Derfor afspejler ÅOP ikke nødvendigvis det reelle niveau for faktiske investeringsomkostninger i ISP.

For det enkelte medlem kan ÅOP bl.a. afhænge af medlemmets alder, af pensionsopsparings størrelse, investeringsprofil m.v. Alt andet lige vil ÅOP fx være højere for yngre medlemmer end for ældre medlemmer med 3 i 1 Livspension. Det skyldes, at aktivsammensætningen for yngre medlemmer i større grad består af aktieinvesteringer, hvor både det forventede afkast og investeringsomkostningerne er højere end for fx obligationsinvesteringer, som udgør en større andel af aktivsammensætningen for medlemmer, der nærmer sig pensionsalderen.

Investeringer og afkast

Ved indgangen til 2024 stod inflationsbekæmpelse stadig øverst på den økonomiske dagsorden. Centralbankernes styringsrenter var blevet hævet dramatisk i løbet af 2022-2023, og selvom inflationen toppede i 2023, var der ved indgangen til 2024 stadig usikkerhed

Administrations-
omkostninger
pr. medlem 492 kr.

om, hvor meget og hvor hurtigt inflationen ville falde. Den europæiske centralbank (ECB) besluttede i juni måned at påbegynde nedsættelsen af styringsrenten og sænkede i løbet af efteråret styringsrenten fra 4 % til 3 %. Det skete på baggrund af faldende, men dog stadig høj inflation i Eurozonen. Den amerikanske centralbank fulgte trop i september måned og sænkede styringsrenten fra 5,25 % til 4,25 % i løbet af efteråret.

Hvor væksten i eurozonen generelt har skuffet, har USA modsat overrasket med pæn vækst og lav arbejdsløshed i 2024. Udviklingen på såvel obligations- som aktiemarkederne i de to regioner har derfor divergeret en del. Den amerikanske 10-årige rente steg 1 % point i løbet af 2024, mens den i eurozonen faldt marginalt. Tilsvarende forskel gjorde sig gældende på aktiemarkedet, hvor europæiske aktier steg knap 10 %, mens amerikanske aktier imponerede med en stigning på 25 %. Det flotte afkast på det amerikanske aktiemarked kan i stort omfang tilskrives de syv store tech-selskaber, kendt som "The Magnificent Seven", men også en generel øget tro på amerikansk vækst. Forskelle i vækst- og inflationsbilledet i Europa og USA gjorde desuden, at den amerikanske dollar blev styrket 6 % overfor euroen.

Som et af de eneste aktiemarkeder globalt faldt det danske aktiemarked i 2024. Efter at have toppet i forsommeren faldt de danske aktier næsten 25 % i løbet af 2. halvår og sluttede året med et fald på ca. 5 %.

Faldet i de europæiske styringsrenter bevirkede, at det danske ejendomsmarked blev stabiliseret i slutningen af 2024. Afkastkravet steg godt nok over året, men de løbende driftsindtægter sikrede et mindre, men dog positivt resultat for 2024. Modsat oplevede ejendoms-fondsinvesteringer endnu et vanskeligt år. Det var gældende både for europæiske og amerikanske fonde, og afkastbidraget herfra bidrog til et samlet negativt afkast for ejendomme på ca. 7 %.

Infrastrukturinvesteringerne fortsatte de positive takter fra 2023, og gav i 2024 et samlet afkast på ca. 5 %. Især de direkte investeringer relateret til vedvarende energi bidrog til det positive resultat.

Årets samlede afkast blev 1.376 mio. kr. svarende til 9,1 %

På tværs af alle investeringsmiljøer i ISP blev det samlede afkast en indtægt på 1.376 mio. kr. i 2024, mens afkastet i 2023 var på 1.442 mio. kr. Det samlede investeringsafkast blev 9,1 % før pensionsafkastskat i 2024 mod 10,0 % i 2023.

Resultat af investeringer fordelt på miljøer		
Mio. kr.	2024	2023
3 i 1 Liv spension	1.108	1.062
Linkpension	1	0
Ugaranteret ordning	121	110
Garantiordning (gennemsnitsrente)	107	200
Seniorordning	16	27
Egenkapital	23	42
Samlet resultat	1.376	1.442

Fordeling af nettoinvesteringer

Knap en tredjedel af nettoinvesteringsaktiverne i ISP var placeret i obligationer med mindre kreditrisici (fx danske stats- og realkreditobligationer), mens lidt mere end 37 % af aktiverne var placeret i børsnoterede aktier og små 18 % var placeret i øvrige aktiver, hvis fordeling på forskellige aktivklasser fremgår af figuren. De sidste næsten 13 % var placeret i obligationer m.v. med kreditrisici.

Samlet resultat af investeringer på 1.376 mio. kr

Nettoinvesteringer

31.12.2024 31.12.2023

Fordeling af nettoinvesteringer i %

Børsnoterede aktier	37,4%	37,2%
Obligationer mv. inkl. renteafdækning	32,2%	34,4%
Obligationer mv. med kreditrisici	12,8%	11,4%
Øvrige aktiver	17,6%	17,0%
I alt	100,0%	100,0%

Fordeling af øvrige aktiver i %

Ejendomme	34,9%	37,0%
Infrastruktur	19,9%	20,2%
Global macro hedgefonde	5,5%	7,5%
Private equity	29,0%	27,5%
Råvarer og skov	10,7%	7,8%
I alt	100,0%	100,0%

Investeringsstrategi i ISP

ISP's investeringsstrategi sigter mod at levere det højeste langsigtede afkast på ansvarlig vis og inden for de givne risikorammer. Markedsrente- og gennemsnitsrentemiljøet deltager i al væsentlighed i de samme investeringer blot med forskellig vægt og volumen. Produkttyperne 3 i 1 Livspension har forholdsmæssigt en større andel af risikofyldte aktiver end Garantiordningen og Seniorordningen.

Investeringsstrategien var i 2024 i al væsentlighed uændret i forhold til 2023. For så vidt angår ISP's investeringer inden for unoterede aktier, ejendomme og infrastruktur fortsætter udviklingen af porteføljen, og specielt den igangværende transition fra fossile til vedvarende energikilder og den heraf følgende elektrificering af energisektoren har været et investeringstema i 2024.

Positive afkast i alle årgangspuljer i 3 i 1 Livspension

I 2024 leverede livscyklusproduktet positive afkast i alle årgangspuljerne på tværs af de tre risikoprofiler. De yngste årgange, hvor en større andel af formuen er allokeret til aktier, opnåede det største afkast, hvilket illustreres af afkastene for de udvalgte årgange i nedenstående tabel. Hovedparten af medlemmerne har valgt investeringsprofilen moderat risiko.

Årgangspuljer 3 i 1 Livspension, udvalgte

Investeringsprofil

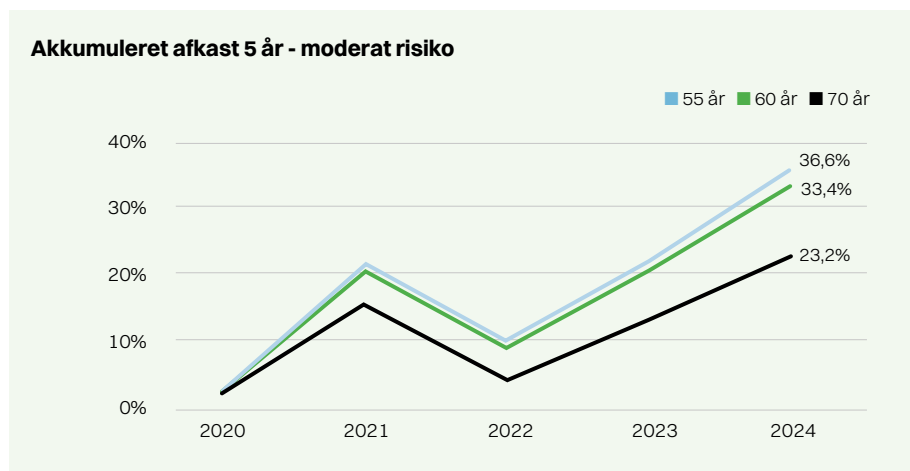
Afkast i %	Lav	Moderat	Høj
55 år ¹	9,1%	11,7%	13,3%
60 år	7,8%	10,5%	12,3%
67 år ²	5,1%	8,3%	10,2%

¹ Afkastet er det samme for de 18-55 årige, da de har samme aktivfordeling i 2024

² Afkastet er det samme for alle over 70 år, da de har samme aktivfordeling i 2024

Fem års afkast i 3 i 1 Livspension på 36,6 % til de yngste årgange

De seneste fem år har medlemmer med moderat risiko, og som fyldte 55 år eller derunder i 2024, opnået et akkumuleret afkast på små 37 %. Figuren nedenfor viser det samlede afkast over de sidste fem år for en person, der i 2024 fyldte enten 55, 60 eller 70 år.

Afkast over 5 år
på op til

36,6%

Årets afkast i andre ISP-produkter

Afkastet for andre produkter fremgår af nedenstående tabel.

Afkast i andre ISP-produkter (i % beregnet tidsvægtet)	2024	2023
Garantiordning (gennemsnitsrente)	5,0%	6,7%
Ugaranteret ordning	9,3%	9,4%
Seniorordning	4,6%	7,4%

For yderligere specifikation af beholdninger og afkast i ISP's produkter henvises til regnskabsnote 17, note 18 og note 19.

Kapitalforhold og solvens

Pensionskassen opgør løbende et solvenskapitalkrav, som er den kapital, pensionskassen skal have, for at den med 99,5 % sandsynlighed kan dække tab i løbet af et år. Solvenskapitalkravet opgøres i overensstemmelse med standardmodellen defineret i Solvens II-reguleringen. Solvenskapitalkravet pr. 31. december 2024 er opgjort til 257 mio. kr., hvilket er 7 mio. kr. mere end pr. 31. december 2023. Ændringen skyldes primært en højere markedsrisiko som følge af en højere eksponering mod aktier.

Pensionskassen opgør ligeledes løbende et kapitalgrundlag, som er det beløb, der kan bruges til at dække solvenskapitalkravet. Pr. 31. december 2024 udgøres kapitalgrundlaget primært af pensionskassens egenkapital på 735 mio. kr. Herudover reduceres kapitalgrundlaget med forskellen mellem hensættelsernes værdi i regnskabs- og solvensbalancen. Samlet udgjorde kapitalgrundlaget pr. 31. december 2024 i alt 681 mio. kr., hvilket er 15 mio. kr. mere end pr. 31. december 2023.

Solvensdækningen, der er defineret som forholdet mellem kapitalgrundlaget og solvenskapitalkravet, udgjorde 265 % ved udgangen af 2024, og kapitalgrundlaget var 425 mio. kr. højere end det opgjorte solvenskapitalkrav. Solvensdækningen er faldet 2 % point siden ultimo 2023.

Solvensdækning på

265 %

Solvenskapitalkrav og kapitalgrundlag

Mio. kr.	31.12.2024	31.12.2023
Egenkapital	735	735
Forskel mellem regnskabs- og solvensmæssige hensættelser	-54	-69
Kapitalgrundlag	681	666
Solvenskapitalkrav (SCR)	257	250
Overskydende kapitalgrundlag	425	416
Solvensdækning i forhold til SCR	265%	267%
Minimumskapitalkrav (MCR)	116	112
Solvensdækning i forhold til MCR	590%	593%

Det minimumskapitalkrav, der også opgøres i henhold til Solvens II-reguleringen, udgjorde 116 mio. kr. pr. 31. december 2024, og overdækningen i forhold til minimumskapitalkravet udgjorde dermed 590 %.

Følsomhedsoplysninger

I nedenstående tabeller vises effekten på pensionskassens kapitalgrundlag og solvensdækningen af isolerede ændringer i forskellige risici.

Tabellen viser de stress, der skal til, for at solvensdækningen i forhold til hhv. solvenskapitalkravet og minimumskapitalkravet falder til 125 % og til 100 %. Hvis de maksimale stress ikke kan reducere solvensdækningen til hhv. 125 % og 100 %, angives det maksimale stress og den tilhørende effekt på solvensdækningen og kapitalgrundlaget. Det fremgår fx, at en forøgelse af den risikofrie rentekurve med 200 bp vil reducere solvensdækningen til 199 %, og at et fald på 100 % i værdien af de aktiver, der er klassificeret som aktier, vil reducere solvensdækningen til 239 %.

Følsomhed på solvenskapitalkrav	Solvenskapitalkrav 125%			Solvenskapitalkrav 100%			
	Mio. kr.	Stress	Kapital- grundlag	Solvens- dækning	Stress	Kapital- grundlag	Solvens- dækning
Renterisici		200bp	519	199%	200bp	519	199%
Aktierisici		100%	421	239%	100%	421	239%
Ejendomsrisici		100%	693	265%	100%	693	265%
Kreditspændrisici:							
Danske statsobligationer m.v.		17%	337	125%	20%	271	100%
Øvrige statsobligationer m.v.		40%	348	125%	48%	281	100%
Øvrige obligationer		100%	570	361%	100%	570	361%
Valutaspændrisici:							
USD		100%	701	243%	100%	701	243%
Modpartsrisici		-	693	256%	-	-	-
Levetidsrisici		47%	693	125%	54%	693	100%
Livsforsikringsoptionsrisici		-100%	693	268%	-100%	693	268%
Skadesforsikringskatastroferisici		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Følsomhed på minimumskapitalkrav	Minimumskapitalkrav 125%			Minimumskapitalkrav 100%			
	Mio. kr.	Stress	Kapital- grundlag	Solvens- dækning	Stress	Kapital- grundlag	Solvens- dækning
Renterisici		200bp	519	443%	200bp	519	443%
Aktierisici		100%	421	531%	100%	421	531%
Ejendomsrisici		100%	693	591%	100%	693	591%
Kreditspændrisici:							
Danske statsobligationer m.v.		23%	154	125%	24%	124	100%
Øvrige statsobligationer m.v.		63%	161	125%	66%	129	100%
Øvrige obligationer		100%	570	804%	100%	570	804%
Valutaspændrisici:							
USD		100%	701	540%	100%	701	540%
Modpartsrisici		-	-	-	-	-	-
Levetidsrisici		75%	693	125%	100%	693	113%
Livsforsikringsoptionsrisici		-100%	693	596%	-100%	693	596%
Skadesforsikringskatastroferisici		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forudsætningerne for stress-scenarierne er yderligere beskrevet i Bekendtgørelse om følsomhedsanalyser for gruppe 1 forsikringsselskaber.

Yderligere oplysninger

Pensionskassens risikostyring og de risici, pensionskassen er eksponeret mod, er yderligere beskrevet i note 21.

Herudover offentliggør pensionskassen årligt en rapport om pensionskassens solvens og finansielle situation. Rapporten er en del af Solvens II-regelsættet og indeholder en gennemgang af pensionskassens solvensmæssige og finansielle forhold.

Rapporten kan findes på www.isp.dk/om-isp/finansiell-information/aarsrapport.

Forventninger til 2025

Den geopolitiske usikkerhed vurderes fortsat at være markant, bl.a. som følge af præsidentvalget i USA, konflikten i Mellemøsten og den langstrakte krig i Ukraine med deraf følgende turbulens på de finansielle markeder. Derfor vurderes der også fortsat at være en høj usikkerhed om udviklingen på de finansielle markeder, hvilket påvirker forventningerne til ISP's resultat i 2025. Under forudsætning om uændrede renteniveauer og stabile aktiemarkeder forventes samlet set et positivt resultat i størrelsesordenen 15-25 mio. kr., hvilket er en forbedring i forhold til 2024.

Depotrenten for Garantiordningen er pr. 1. januar 2025 fastholdt på 0,0 % i alle rentegrupper. ISP har ændret depotrenten for policerne i gennemsnitsrentemiljøet på rentegruppe F, så de pr. 1. januar 2025 udgør 5,4 % (0,0 % for 2024). For ordninger med markedsrente bliver medlemmernes depoter løbende tilskrevet det realiserede investeringsafkast.

Øvrige forhold

Usikkerhed ved indregning og måling

Ledelsen foretager en række skøn og vurderinger om fremtidige forhold, når årsrapporten udarbejdes. Disse skøn har indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser. Ledelsens skøn og vurderinger har den væsentligste effekt for pensionsmæssige hensættelser til forsikringskontrakter samt opgørelse af dagsværdier af illikvide aktiver som fx unoterede finansielle instrumenter. Der er redegjort for ledelsens skøn og vurderinger i noten om anvendt regnskabspraksis. Revisionsudvalget og bestyrelsen gennemgår årligt de skøn og værdiansættelsesmetoder, som anvendes i ISP's årsregnskab.

Dataetik

ISP har valgt ikke at fastsætte en politik for dataetik for 2024, da selskabet ikke behandler data eller anvender algoritmer til dataanalyser udover det, som er forventeligt og sædvanligt for at drive pensionsvirksomhed. Det gælder fx oplysninger om arbejdsgiver, beskæftigelse og helbredsoplysninger. ISP's kerneopgave forudsætter adgang til og behandling af en lang række data om medlemmer, virksomheder og medarbejdere. ISP's behandling af data sker med respekt for det enkelte individs data i forhold til at honorere ISP's pensionsforpligtelser.

Databehandling, fx i form af aflæsning af mønstre om medlemmet, er ikke en integreret del af ISP's nuværende forretningsaktivitet. Medlemmets historik inddrages dog naturligt - og efter en konkret vurdering af behov - i rådgivningssituationer.

Databehandling hos ISP må aldrig medføre nogen form for diskrimination, upartiske resultater eller salg af data. Uagtet hvordan ISP indsamler data, vil det altid være i respekt for den gældende databeskyttelseslovgivning. ISP anerkender, at det strategiske fokus på digitalisering og nye teknologier fremadrettet kan medføre et behov for en politik for dataetik.

For yderligere information om ISP's arbejde med data, se www.isp.dk/forbehold/dataetik.

Begivenheder efter regnskabsårets udløb

Der er ikke efter balancedagen indtrådt forhold, som har væsentlig betydning for årsrapporten.

Oplysninger om pensionskassen

Ledelsesstruktur

ISP er en tværgående pensionskasse ejet af medlemmerne. Pensionskassens øverste myndighed er generalforsamlingen.

Bestyrelse

Bestyrelsen består af seks medlemmer:

- Tre bestyrelsesmedlemmer er valgt af og blandt medlemmerne af pensionskassen
- Et uafhængigt bestyrelsesmedlem er valgt af medlemmerne. Bestyrelsesmedlemmet skal være regnskabs- og revisionskyndig og må ikke være medlem af pensionskassen
- Et bestyrelsesmedlem er udpeget af Ingeniørforeningen i Danmark og skal være medlem af pensionskassen
- Et bestyrelsesmedlem med særlige kompetencer er udpeget af bestyrelsen. Bestyrelsesmedlemmet kan, men skal ikke være medlem af pensionskassen.

Bestyrelsen har i 2024 afholdt seks møder, et seminar og en temadag.

En oversigt over bestyrelses- og direktionsmedlemmers ledelseshverv fremgår på side 21.

Revisionsudvalg

I overensstemmelse med EU's og danske krav til revisionsudvalg i virksomheder af interesse for offentligheden har bestyrelsen i ISP nedsat et revisionsudvalg.

Formand for revisionsudvalget er Lisa Frost Sørensen, der samtidig er det uafhængige medlem med særlige kvalifikationer indenfor revision og regnskab. Bestyrelsen har – med baggrund i Lisa Frost Sørensens erhvervs erfaring og uddannelse som statsautoriseret revisor – vurderet, at Lisa Frost Sørensen er i besiddelse af de fornødne kvalifikationer i henhold til reglerne om revisionsudvalg.

Bestyrelsen har besluttet, at revisionsudvalgets funktioner varetages af bestyrelsen i sin helhed. Der har i 2024 været afholdt fire møder i revisionsudvalget.

Rammerne for revisionsudvalgets arbejde er fastlagt i et kommissorium. Udvalgets primære opgaver er at:

- overvåge regnskabsafslæggelsesprocessen
- overvåge om risikostyringssystemer, interne kontrolsystemer og intern revision fungerer effektivt med hensyn til regnskabsafslæggelsesprocessen
- overvåge den lovpligtige revision af årsregnskabet mv.
- overvåge og kontrollere revisors uafhængighed.

Der er etableret en whistleblowerordning, der sikrer, at ansatte i administrationsselskabet via en særlig, uafhængig og selvstændig kanal kan indberette overtrædelser og potentielle overtrædelser af relevant regulering begået af virksomheden, herunder vedrørende bestikelse og korruption, konkurrenceret, svig og økonomisk kriminalitet, chikane og diskrimination samt beskyttelse af personoplysninger.

Indberetninger til whistleblowerordningen sker via en whistleblower it-plattform, og henvendelser hertil screenes af advokatvirksomheden Kromann Reumert, der varetager whistleblowerordningen. Kromann Reumert informerer herefter formanden for revisionsudvalget og den ansvarlige for compliancefunktionen via it-plattformen. Der har ikke været indberetninger i 2024.

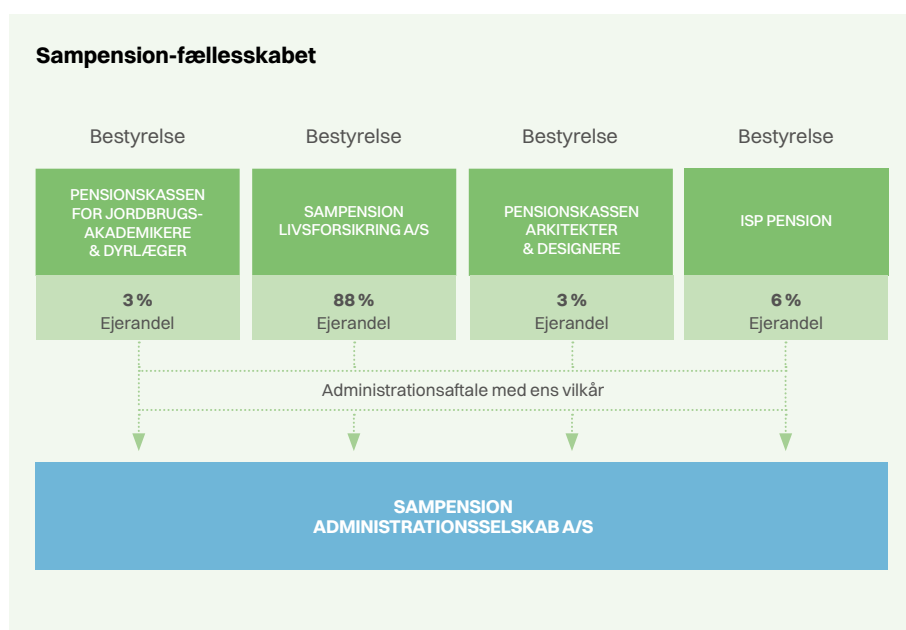
Udvalg for ansvarlige investeringer

Politikken for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab er fælles for alle fire pensionsvirksomheder i Sampension-fællesskabet. Bestyrelserne har nedsat et tværgående udvalg, der kvalificerer og indstiller til beslutninger på ESG-området. Udvalgets formål er at drøfte sociale, miljø- og selskabsmæssige overvejelser ved investeringsbeslutninger foretaget i de fire pensionsvirksomheder med henblik på at opnå enighed om de principper, der skal indgå i pensionsvirksomhedernes politik for ansvarlige investeringer.

Lars Kehlet Nørskov (næstformand for bestyrelsen) og Michael Herold (bestyrelsesmedlem) har i 2024 været ISP's medlemmer af udvalget. Der har i 2024 været afholdt tre møder i udvalget.

Organisation og ledelse

ISP indgår i Sampension-fællesskabet. Udover ISP indgår Sampension Livsforsikring A/S, Pensionskassen Arkitekter & Designere og Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyrslæger i administrationsfællesskabet. Ejer kredsen i Sampension Administrationsselskab A/S består af Sampension Livsforsikring A/S (88 %), Pensionskassen Arkitekter & Designere (3 %), Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyrslæger (3 %) og ISP (6 %).

Sampension Administrationsselskab A/S' daglige ledelse udgøres af direktionen. Hertil kommer fem hovedområder med ansvar for den daglige drift og udvikling samt tre stabsområder (Direktionssekretariat, Kommunikation samt HR). Nærmere beskrivelse af organisationen kan ses på www.sampension.dk/organisation.

Der er oprettet en risikostyringsfunktion, compliancefunktion, aktuarfunktion og intern auditfunktion, der bidrager til at sikre effektiv styring. De ansvarlige for de pågældende afdelinger er udpeget som nøglepersoner og har en kontrollerende rolle i forhold til Sampension-fællesskabets arbejde. Bestyrelsen har ansat den interne revisionschef, som varetager den interne revision i pensionsvirksomhederne i administrationsfællesskabet. Bestyrelsen har ligeledes ansat den ansvarshavende aktuar for ISP.

Aflønning

Bestyrelserne i de finansielle virksomheder, som administreres af Sampension Administrationsselskab A/S, har udformet en lønpolitik i overensstemmelse med EU's og danske krav. Aflønningsprincipperne har til formål at sikre, at ledelse og medarbejdere honoreres på en sådan måde, at virksomhedens forretningsmæssige og langsigtede strategiske mål understøttes bedst muligt.

Aflønningsforholdene afspejler og understøtter, at administrationsselskabet til stadighed formår at rekruttere og fastholde en kompetent og ansvarlig ledelse, der fremmer en sund og effektiv risikostyring og ikke motiverer til at tage overdrevne risici, ligesom aflønningsprincipperne skal forebygge interessekonflikter til gavn for medlemmerne.

Der henvises til regnskabet note 5 samt www.isp.dk/om-isp/struktur-og-ledelse/isps-bestyrelse, hvor der er oplysninger om lønpolitik samt vederlagsrapport med vederlag til bestyrelses- og direktionsmedlemmer.

Ledelse og ledelseshverv

Direktion

Administrerende direktør Hasse Jørgensen

Ansvarshavende aktuar

Karin Elbæk Nielsen

Intern revision

Revisionschef Gert Stubkjær

Ekstern revision

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Weidekampsgade 6

2300 København

Generalforsamling

Ordinær generalforsamling afholdes den 24. april 2025.

Ledelseshverv

Denne oversigt viser bestyrelsens og direktionens øvrige ledelseshverv.

Bestyrelse

Lars Bytoft, formand, født 6. april 1973

Adm. direktør i Bytoft Consulting ApS

Direktør i CAV Invest ApS

Bestyrelsesmedlem i Sampension Administrationselskab A/S

Lars Kehlet Nørskov, næstformand, født 10. september 1956

Medlem af fællesudvalget for ansvarlige investeringer for Sampension Livsforsikring A/S, Pensionskassen Arkitekter & Designere, Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører

Medlem af repræsentantskabet i Lån & Spar Bank A/S

Lisa Frost Sørensen, Revisionsudvalgsformand, født 28. november 1962

Ingen hverv

Michael Herold, født 5. januar 1967

Næstformand for bestyrelsen i Hørup og Høruphav Vandværk a.m.b.a.

Repræsentantskabsmedlem i AKA Akademikernes A-kasse

Medlem af fællesudvalget for ansvarlige investeringer for Sampension Livsforsikring A/S, Pensionskassen Arkitekter & Designere, Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører

Peter Kjær Østergaard, født 16. april 1969

Finansdirektør i PenSam

Bestyrelsesmedlem af Kapitalforeningen PenSam Invest

Cay Kjeld Holst Jensen, født 3. oktober 1940

Repræsentantskabsmedlem i Ingeniørforeningen IDA

Direktion

Adm. direktør Hasse Jørgensen, født 23. juli 1962

Adm. direktør i Sampension Livsforsikring A/S

Adm. direktør i Sampension Administrationselskab A/S

Formand for bestyrelsen i Komplementarselskabet Alternative Investments ApS

Formand for bestyrelsen i Sampension KP Danmark A/S

Formand for bestyrelsen i Sampension KP International A/S

Medlem af bestyrelsen i Refshaleøen Holding A/S (inkl. et datterselskab)

Næstformand for bestyrelsen i Forsikring & Pension

Samfundsansvar

Oplysninger om samfundsansvar i dette afsnit følger § 142 i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen).

Ud over at bidrage til den enkeltes økonomiske sikkerhed som pensionist, er ISP som en del af overenskomsterne med til at sikre en samfundsøkonomisk bæredygtig udvikling med en god balance mellem offentlige ydelser og ydelser forankret i arbejdsmarkedet. Arbejdsmarkedspensionerne indskrives sig som en væsentlig grundpille i den danske model og har siden 1980'erne været medvirkende til den fortsatte udvikling af et sikkert og ansvarligt arbejdsmarked.

ISP har et ansvar for at forvalte pensionsordninger, så medlemmernes interesser varetages bedst muligt. Det gøres ved at have fokus på det væsentlige, som gør pensionsordningerne mere værd for medlemmerne. Blandt de væsentlige fokusområder er at sikre gode afkast på et ansvarligt grundlag.

Ansvarlige investeringer

ISP's investeringer søges at være tilrettelagt, så de er samfundsmæssigt ansvarlige. Politikken for ansvarlige investeringer har tre fokusområder:

- Investeringernes miljø- og klimaaftryk
- Investeringernes sociale indvirkning
- God selskabsledelse

Arbejdet med samfundsansvar hviler på en ambition om at understøtte internationale normer og retningslinjer, herunder FN's Global Compact 10 principper inden for menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og anti-korruption, OECD's retningslinjer om ansvarlig virksomhedsadfærd for multinationale virksomheder samt institutionelle investorer og Parisaftalens klimamål.

Udgangspunktet for den ansvarlige investeringspolitik er fælles for alle pensionsvirksomheder og virksomhedsordninger, der indgår i Sampension-fællesskabet. Bestyrelserne har nedsat et tværgående udvalg, der løbende drøfter de sociale, miljø- og selskabsmæssige overvejelser ved investeringsbeslutninger med henblik på at opnå enighed om de principper, der skal indgå i pensionsvirksomhedernes politik for ansvarlige investeringer.

ISP's samlede politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab kan ses på ISP's hjemmeside (www.isp.dk/om-isp/finansiell-information/ansvarlige-investeringer).

Det aktive ejerskab i fortsat i vækst

Aktivt ejerskab er en integreret del af arbejdet med ansvarlige investeringer og udvikler sig fortsat. I 2024 har der været fokus på at fastholde den høje deltagelse på selskabernes generalforsamlinger og dialoger med selskaber.

Sampension-fællesskabets samlede dialogprogram er en væsentlig komponent i det aktive ejerskab.

Fællesskabet deltager samlet set i mere end 3.000 dialoger med selskaber om menneskerettigheder og god selskabsledelse, klima, miljø og biodiversitet.

De fleste af dialogerne føres via de investornetværk, Sampension-fællesskabet deltager i, og omfatter både investerede selskaber og selskaber, som ISP potentielt kan investere i. Det giver en større rækkevidde, hvor ISP får mulighed for at deltage i et omfattende dialogprogram, og dermed kan være med til at påvirke et større antal selskaber. Det er samtidig vurderingen, at den største effekt på realøkonomien opnås gennem samarbejde med den øvrige investorbasis.

3 fokusområder
for ansvarlige
investeringer

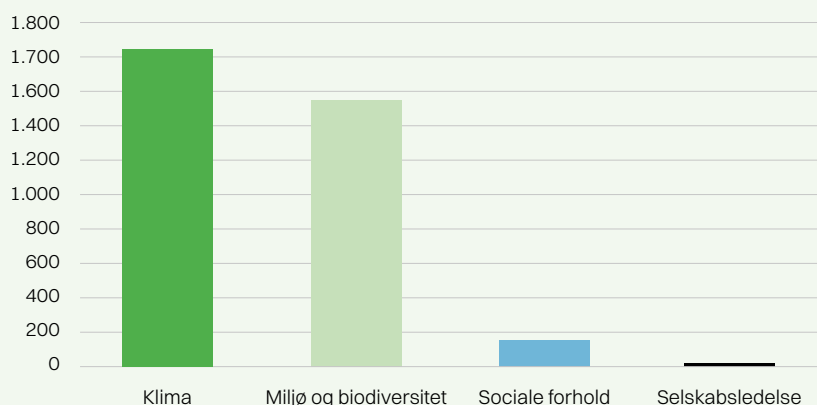
Sampension-fællesskabet har en aktiv rolle i flere af de investornetværk, der deltages i, dvs. er aktiv som lead, co-lead eller tilsvarende i dialogen med et selskab.

I 2024 var Sampension-fællesskabet aktivt medvirkende investor i 11 dialoger.

Deltaget i 3.464 dialoger

3.464 dialoger i 2024 - heraf 1.721 om klima

Sampension-fællesskabet har i 2024 deltaget i flere netværk, der faciliterer dialoger på vegne af en kreds af internationale investorer, eller hvor Sampension-fællesskabet udfører dialogen på vegne af netværket:

- Climate Action 100+ (CA100+) er et af verdens største investorinitiativer. Netværket består af over 600 investorer. CA100+ er stiftet i december 2017 og er aktuelt i dialog med 168 klimabelastende selskaber inden for sektorerne olie og gas, minedrift og metaller, forsyningssektoren, transport, forbrugerprodukter og industri. Gennem Climate Action 100+ initiativet er Sampension-fællesskabet i dialog med selskaberne om deres negative påvirkning på klima, klimamål, forretningsplaner og lobby-aktiviteter inden for klimaregulering og rapportering. Sampension-fællesskabet er aktiv som "collaborating investor" på 1 dialog.
- CDP er en global klimaorganisation med det formål at påvirke selskaber og byer til at måle, rapportere og forstå deres miljømæssige påvirkning og dermed bidrage til at skabe en langsigtet bæredygtig økonomi. CDP har udover at drive et globalt 'environmental disclosure system' også forskellige programmer til at drive aktivt ejerskab.
- IIGCC Net Zero Engagement Initiative (NZEI) er stiftet af The Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) og består af over 100 investorer, der fører dialog med i alt 160 selskaber. Initiativet fokuserer på storforbrugere af energi og har til formål at reducere efterspørgslen af fossile brændsler. Sampension-fællesskabet er "co-lead" på 5 dialoger.
- Nature Action 100 er et globalt investor-initiativ med fokus på biodiversitet, stiftet af IIGCC, Ceres, Finance for Biodiversity Foundation og Planet Tracker. Nature Action 100 består af mere end 230 investorer. Initiativet fokuserer på tab af naturressurser og biodiversitet og er det første af sin slags. Sampension-fællesskabet er "co-lead" på 1 dialog.
- UN PRI Advance, der er et FN-støttet investornetværk, igangsatte i 2022 et nyt dialoginitiativ om menneskerettigheder med fokus på mineselskaber og selskaber, der arbejder med vedvarende energi. Initiativet indebærer, at investorerne og heriblandt Sampension-fællesskabet går i dialog med ca. 40 selskaber fra hele verden inden for hhv. råvaresektoren og den såkaldte renewables-sektor med henblik på at sikre, at de i højere grad har fokus på respekt for menneskerettigheder i deres aktiviteter. 220 internationale investorer med samlet set mere end 200.000 mia. kr. under forvaltning har tilsluttet sig initiativet. Sampension-fællesskabet er "collaborating investor" på 1 dialog.

- Sampension-fællesskabet deltager i mere end 60 dialoger indenfor temaerne "Net Zero" og "Water". "Net Zero Engagement" fokuserer på selskabernes klimastrategier og reduktionsmål og "Water Engagement" fokuserer på ansvarlig vandhåndtering, dvs. selskabernes vandforbrug, spildevand og reduktionsmål. Dialogerne drives af Institutional Shareholder Services (ISS).
- Sampension-fællesskabet deltager i dialoger med mere end 100 selskaber vedrørende norm-brud, som fx overtrædelse af arbejdstagerrettigheder, menneskerettigheder i øvrigt eller god selskabsledelse. Der igangsættes 25 dialoger pr. kvartal. Dialogerne adskiller sig fra de tematiske dialoger ved, at de tager afsæt i identificerede eller sandsynlige brud på etablerede normer. Dialogerne drives af ISS.

Stemt på 1.238 generalforsamlinger

Stemmeaktiviteten er øget i 2024.

I perioden 1. januar til 31. december 2024 har ISP stemt på 1.238 generalforsamlinger, svarende til 99 %, og på 16.819 individuelle dagsordenspunkter.

Med henblik på at skabe fuld transparens omkring ISP's stemmeafgivelse er alle stemmeafgivelser offentligt tilgængelige, og kan tilgås via hjemmesiden.

Stemmeafgivelse gennemføres elektronisk af Sampension-fællesskabet. Til brug for stemmeafgivelsen modtager administrationsfællesskabet bistand fra ISS Proxy Voting Services, der understøtter den systemmæssige gennemførelse af stemmeafgivelserne og bidrager med rådgivning vedrørende de enkelte afstemningspunkter (såkaldt rådgivende stedfortræder). Den modtagne rådgivning indgår som en væsentlig del af beslutningsgrundlaget for gennemførelse af stemmeaktiviteterne, der derudover også baserer sig på dialoger med selskaberne, oplysninger fra selskabernes årsrapporter og på open source-data som fx Climate Action 100+ og Transition Pathway Initiative.

Ved stemmeafgivelsen i 2024 har der været særligt fokus på store CO₂-udledere. Dels er der fokuseret på selskabernes klimamålsætninger, transparens om klimarelaterede lobbyaktiviteter og selskabernes klimarapportering, og dels er der fokuseret på vurderingen af klimarelaterede aktionærforslag, i forhold til arbejdstagerrettigheder.

Der er stemt i overensstemmelse med anbefalingerne fra selskabernes ledelse i 90 % af alle dagsordenspunkterne og imod i 10 % af alle dagsordenspunkterne.

De områder, hvor der er stemt flest gange imod anbefalingerne fra ledelsen i selskaberne, er valg af bestyrelsesmedlemmer, klima og miljø, aflønning og sociale forhold.

Klimaneutralitet i 2050

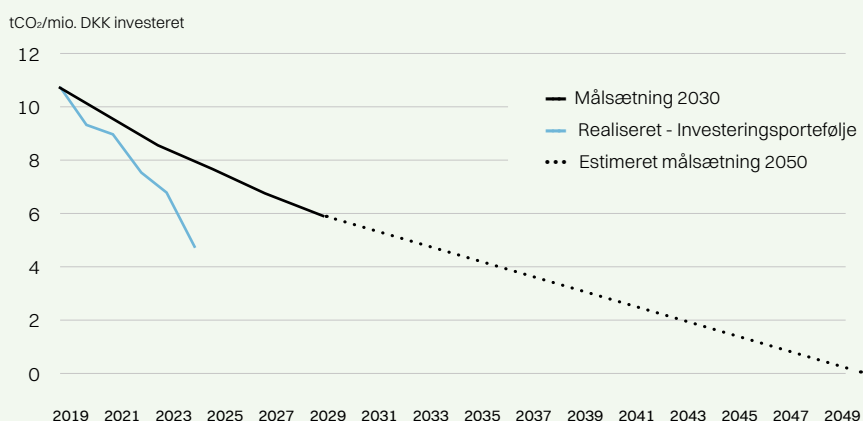
ISP har som mål, at den samlede investeringsporteføljes CO₂-aftryk skal være reduceret med 45 % i 2030 i forhold til 2020 og til netto nul i 2050. Hermed reduceres CO₂-aftrykket relativt mest inden for de første 10 år og med de resterende 55 % over de efterfølgende 20 år. For at understøtte det, er der fastsat mål for den gennemsnitlige årlige reduktion hele perioden frem til 2050.

Stemt på
1.238 general-
forsamlinger

Klimaaftryk - mål og resultater

Note: Det viste klimaaftryk omfatter ikke skovinvesteringer

Fortsat fald i investeringernes klimaaftryk

Klimaaftrykket faldt også i 2024. Det har været muligt at indhente og modellere udledninger for stort set hele porteføljen. ISP kan dermed beregne klimaaftrykket for 96 % af de samlede netto-investeringsaktiver. Det har betydning for at kunne opfylde pensionsvirksomhedernes klimamål og sikre den nødvendige transparens for medlemmer og interessenter i det omgivende samfund.

Samlet set er carbon footprint for den udledende del af porteføljen – dvs. beregnet uden skovinvesteringer – faldet med 54,2 % over de sidste fem år svarende til en gennemsnitlig reduktion for årene 2020-2024 på 14,3 % pr. år¹.

Det samlede beregnede klimaaftryk for 2024 inkluderer også ISP's skovinvesteringer, der netto optager CO₂. Beregningerne af netto CO₂-optaget baserer sig på data indsamlet og beregnet af en ekstern data-leverandør. ISP's skovinvesteringer giver et samlet CO₂-optag på 9.679 ton i 2024 og har således en væsentlig positiv indvirkning på det samlede klimaaftryk.

Beregning af klimaaftrykket på tværs af aktivklasser viser en samlet netto-udledning for 2024 på 45.853 tons CO₂e og et carbon footprint, dvs. udledning pr. mio. kr. investeret, på 4,0.

Carbon footprint 4,9

Klimaaftryk

	Udledning	Carbon Footprint
Footprint ekskl. skov	45.853	4,0
Footprint inkl. skov	55.532	4,9

Et mere detaljeret overblik over udviklingen i ISP's klimaaftryk findes nedenfor under punktet "Klimarapportering for investeringerne" og en samlet metodebeskrivelse for opgørelse af klimaaftrykket findes på side 31-37.

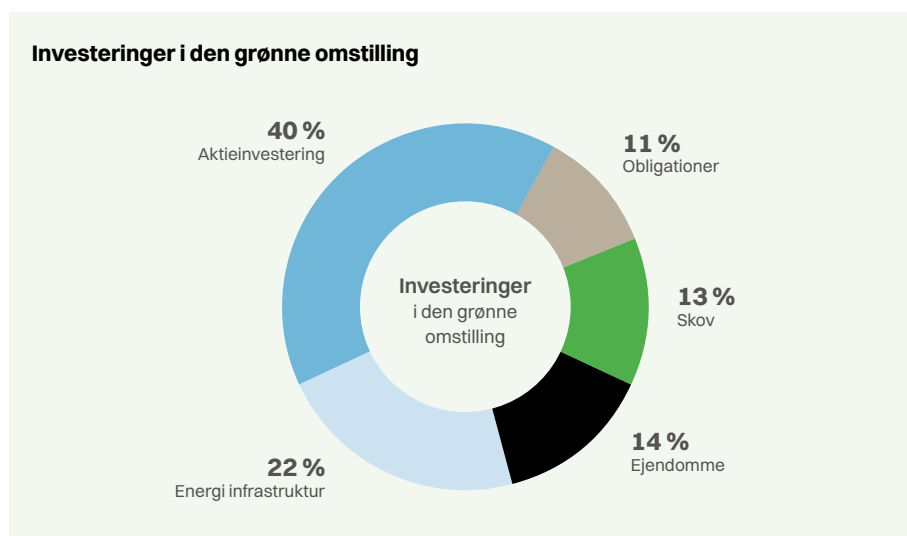
¹ CO₂-udledningen fra statsobligationer og obligationer udstedt af supranationale myndigheder indgår ikke i det samlede klimaaftryk, da beregningerne for denne aktivklasse ikke kan opgøres efter samme principper som traditionel økonomisk aktivitet, og derfor må beregnes særskilt. Det beregnede klimaaftryk for denne aktivklasse kan ses i tabellen vedr. klimarapportering for investeringerne.

Investeringer med fokus på den grønne omstilling

Ved udgangen af 2024 har ISP en samlet beholdning af investeringer, der inddrager hensyn til klima og miljø på 1,7 mia. kr., svarende til en andel på 10,2 % af de samlede nettoinvesteringsaktiver.

Opgørelsen er lavet inkl. tilsagn og tager udgangspunkt i definitionen af investeringer, som bidrager til et miljømæssigt mål i EU's Sustainable Finance Disclosure Regulation og tilhørende tekniske standarder (SFDR). Det omfatter både investeringer omfattet af EU's taksonomi-forordning og investeringer, som på baggrund af reguleringen i SFDR kan anses for at bidrage til et miljømæssigt mål. Yderligere information om opgørelsen kan findes i metodebeskrivelsen samt i den lovpligtige "Periodisk rapportering om fremme af miljømæssige og/eller sociale karakteristika", der er offentligt tilgængelig på hjemmesiden og findes under "Bæredygtighedsrelaterede oplysninger".

Miljømæssigt
bæredygtige
investeringer
for 1,7 mia. kr

Stadig fokus på kul

I Sampension-fællesskabets handlingsplan for reduktion af porteføljens klimaaftryk er der, ud over sektorspecifikke stier med årlige delmål frem mod netto nuludledning af klimagasser i 2050, fastsat følgende mål og grænseværdier for, hvor stor en del af omsætningen i de virksomheder der investeres i, som må være knyttet til kul:

- Kuludvinding (termisk kul): Mindre end 5 %
- Kuludvinding (metallurgisk kul): Mindre end 25 %
- Kuludvinding (services): Mindre end 25 %
- Forsyningselskaber: Mindre end 25 %

For selskaber hjemmehørende i OECD-området reduceres grænseværdierne fra 1. januar 2025 med 5 % point årligt, indtil omsætningsandelene for alle kategorier er mindre end 5 %.

For selskaber hjemmehørende udenfor OECD-området reduceres grænseværdierne fra 1. januar 2030 med 2,5 % point årligt, indtil omsætningsandelene for alle kategorier er mindre end 5 %.

Screening og eksklusioner

Investeringerne i børsnoterede selskaber overvåges løbende på grundlag af data fra et uafhængigt screeningsselskab. Screeningen tager afsæt i FN's Global Compact og OECD's retningslinjer for multinationale selskaber. Hvis det konstateres, at et selskabs adfærd i væsentlig grad er i strid med politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer, vurderes det, om der er grundlag for at indlede dialog eller på anden måde eskalere det aktive ejerskab overfor selskabet. Vurderes det, at udsigterne for – gennem aktivt ejerskab – at kunne påvirke selskabets adfærd er ringe, tilføjes selskabet eksklusionslisten.

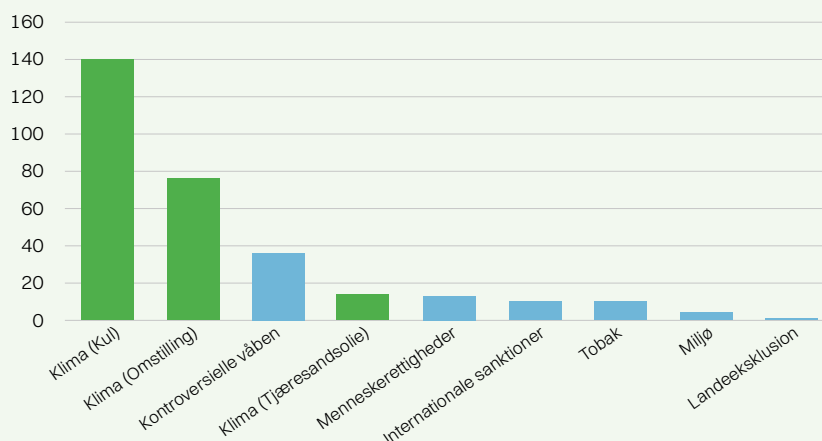
Herudover bliver der screenet for kul- og tjæresandsaktiviteter samt selskabernes klimaadfærd og omstillingsparathed. Aktieporteføljens selskaber indenfor de tungest udledende sektorer screenes således løbende for deres evne og villighed til at indgå i en transition til en lavemissionsøkonomi, og det indgår som et kriterie for eksklusion.

I 2024 steg antallet af selskaber ekskluderet på baggrund af kriteriet for uacceptabel klimaadfærd fra 214 til 230. Forøgelsen på 16 dækker over eksklusion af 17 selskaber og re-inklusion af 1 selskab.

Ekskluderede selskaber

304

304 eksklusioner - heraf 230 pga. klima

De resterende 74 eksklusioner relaterer sig til andre miljømæssige forhold end klima (E), menneskerettigheder og sociale forhold (S) eller forhold omkring god selskabsledelse og governance (G). Enkelte selskaber er ekskluderet som følge af internationale sanktioner eller ISP's landeeksklusioner. I tilfælde hvor ISP har valgt at ekskludere en stat, investerer ISP ikke i statsobligationer udstedt af den pågældende stat og investerer heller ikke i selskaber kontrolleret af staten.

På området for menneskerettigheder inkl. arbejdstagerrettigheder er det samlede resultat af kvartalsvise screeninger og kritiske dialoger gennemført i 2024, at antallet af ekskluderede selskaber er 13, og således uændret ift. 2023.

Unoterede aktier er underlagt de samme retningslinjer som børsnoterede aktier, hvor den ansvarlige politik inddrages via due diligence-processen og søges implementeret med de nødvendige aftaler med forvaltere. I porteføljen af egenforvaltede ejendomme udlejes ikke til selskaber, der på aftaletidspunktet er på eksklusionslisten. Ligeledes investeres der ikke i internt forvaltede porteføljer i obligationer og gældsandele i selskaber på eksklusionslisten. Eksklusionslisten offentliggøres løbende på hjemmesiden.

Måling af klimarisici og andre bæredygtighedsrelaterede oplysninger

Som langsigtet investor forholder ISP sig løbende til finansielle risici knyttet til klimaforandringer og offentliggør årligt 'Klimarapport - risici og muligheder', der beskriver hvordan, der arbejdes med klimarelaterede, finansielle risici og kvantificeringen af disse. Seneste version af Klimarapporten kan findes på hjemmesiden under Ansvarlige investeringer - Åbenhed og dokumentation (www.isp.dk/om-isp/finansiell-information/ansvarlige-investeringer/aabenhed-og-dokumentation---data-om-esg-indsats).

Derudover offentliggøres lovpligtig information og rapporter om pensionsproduktets bæredygtighedsrisici, negative bæredygtighedsvirkninger og periodisk rapportering i medfør af SFDR art. 8, om fremme af miljømæssige og/eller sociale karakteristika.

Rapporterne offentliggøres på hjemmesiden under Bæredygtighedsrelaterede oplysninger (www.isp.dk/om-isp/finansiell-information/ansvarlige-investeringer/baeredygtighedsrelaterede-oplysninger).

Arbejdet med fokusområder for 2024

I årsrapporteringen for 2023 blev der præsenteret fem fokusområder for arbejdet med ansvarlige investeringer i 2024:

- Videreudvikling af ISP's klimastrategi "Stier til Net Zero 2050", der understøtter målsætningen om at reducere porteføljens klimaaftryk til netto nul senest i 2050
- Videreudvikling af ISP's aktive ejerskab, herunder stemmeaktiviteter og samarbejde med andre investorer via investornetværk og dialogprogrammer
- Etablering af handlingsplan for arbejdet med biodiversitet i investeringerne
- Strategi for integrering af bæredygtighedshensyn af direkte ejendomsinvesteringer
- Forberedelse af Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)-rapportering med virkning fra regnskabsåret 2025.

Arbejdet med de fem fokusområder har medført følgende:

- Arbejdet med "Stier til Net Zero 2050" har bl.a. haft fokus på såkaldte "upstream" olie- og gasselskaber. Målsætningerne for disse, ift. etablerede klimastrategier, er tydeliggjort og en række selskaber er frasolgt. Derudover er klimahandlingsplanen suppleret med et krav om, at porteføljens samlede eksponering til upstream olie- og gasselskaber reduceres i tråd med den forventede udvikling i behovet for olie- og gas i IEAs "Net Zero Emissions by 2050" scenarie. Det understøtter, at udviklingen i porteføljen er knyttet direkte til det "budget" IEA har fastsat for olie- og gas i transformationen af det globale energisystem.
- Arbejdet med det aktive ejerskab har bl.a. haft fokus på stemmeaktiviteter og aktionærforslag. Stemmeaktiviteten er øget, og der blev i 2024 stemt på 99 % af generalforsamlingerne i den børsnoterede portefølje. Derudover har der været fokus på aktionærforslag, og Sampension var i 2024, for første gang, medstiller på tre generalforsamlingsforslag vedrørende klima (Shell plc. og Equinor ASA) og et forslag vedrørende arbejdstagerrettigheder (Amazon.com, Inc.). De tre forslag blev stillet i samarbejde med en række andre investorer.
- Der er udarbejdet en "Handlingsplan for integration af biodiversitetshensyn i investeringerne". Handlingsplanen indeholder en række konkrete handlinger, der alle planlægges iværksat i løbet af 2025. Se yderligere nedenfor under "Fokusområder 2025".
- Der er udarbejdet en "Handlingsplan for integration af ESG i direkte ejede ejendomme". Handlingsplanen indeholder en række konkrete handlinger, der alle planlægges iværksat i løbet af 2025. Se yderligere nedenfor under "Fokusområder 2025".
- ISP er ikke omfattet af CSRD, og bestyrelsen har besluttet ikke at anvende muligheden for frivillig implementering af CSRD.

Fokusområder 2025

Arbejdet med ansvarlige investeringer udvikler sig fortsat betydeligt.

ISP vil fortsætte arbejdet med at udvikle de tiltag og redskaber, der kan sikre størst mulig ansvarlighed i de samlede investeringer – uanset om det gælder det miljø- og klimamæssige aftryk, den sociale indvirkning eller god selskabsledelse.

I 2025 vil der bl.a. være ekstra fokus på:

- Gennemgang og vurdering af den operationelle implementering af den sociale ansvarlighedspolitik, med særligt fokus på inddragelse af hensynet til grundlæggende menneskerettigheder i det aktive ejerskab.
- Implementering af de tiltag, der er beskrevet i den i 2024 etablerede "Handlingsplan for integration af biodiversitetshensyn i investeringerne". Handlingsplanens hovedelementer kan findes på ISP's hjemmeside under "Ansvarlige investeringer" (www.isp.dk/om-isp/finansiel-information/ansvarlige-investeringer).
- Implementering af de tiltag, der er beskrevet i den i 2024 etablerede "Handlingsplan for integration af ESG i direkte ejede ejendomme". Handlingsplanens hovedelementer kan findes på ISP's hjemmeside under "Ansvarlige investeringer" (www.isp.dk/om-isp/finansiel-information/ansvarlige-investeringer).
- Videre arbejde med Sampension-fællesskabets klimahandlingsplan "Stier til Net Zero 2050", der understøtter målsætningen om at reducere porteføljens klimaaftryk til netto nul senest i 2050

Klimarapportering for investeringerne

Investeringernes CO ₂ -aftryk						
Samlet CO ₂ -udledning ¹	Enhed	2024	2023	2022	2021	Andel opgjort 2024
Absolut udledning						
- inklusive skovinvesteringer	Ton CO ₂ e	45.853	71.977	57.367		95%
- eksklusive skovinvesteringer	Ton CO ₂ e	55.532	76.570	77.924		95%
2030 Målsætning - 45 % reduktion ²	Ton CO ₂ e	68.490	68.490			
Finansieret udledning (carbon footprint)						
- inklusive skovinvesteringer	Ton CO ₂ e/mio. DKK	4,0	6,3	5,5		95%
- eksklusive skovinvesteringer	Ton CO ₂ e/mio. DKK	4,9	6,8	7,5		95%
2030 Målsætning - 45 % reduktion ²	Ton CO ₂ e/mio. DKK	5,9	5,9			
Fordelt CO₂-udledning - absolut ¹						
Børsnoterede aktier	Ton CO ₂ e	34.252	43.113	42.451	52.651	97%
Kreditporteføljen	Ton CO ₂ e	10.201	13.330	17.376		98%
Private Equity -porteføljen	Ton CO ₂ e	2.394	3.973	3.799		85%
Infrastrukturporteføljen	Ton CO ₂ e	5.545	11.743	9.227		96%
Porteføljen af danske realkreditobligationer	Ton CO ₂ e	2.784	3.991	4.693		95%
Ejendomsporteføljen	Ton CO ₂ e	356	418	377		82%
Portefølje af skovinvesteringer	Ton CO ₂ e	-9.679	-4.593	-20.557		84%
Fordelt finansieret CO₂-udledning (carbon footprint) ¹						
Børsnoterede aktier	Ton CO ₂ e/mio. DKK	5,5	7,3	8,0	7,7	97%
Kreditporteføljen	Ton CO ₂ e/mio. DKK	8,1	10,5	13,6		98%
Private Equity -porteføljen	Ton CO ₂ e/mio. DKK	3,4	6,1	6,7		85%
Infrastrukturporteføljen	Ton CO ₂ e/mio. DKK	11,3	29,4	30,2		96%
Porteføljen af danske realkreditobligationer	Ton CO ₂ e/mio. DKK	1,4	1,6	2,0		95%
Ejendomsporteføljen	Ton CO ₂ e/mio. DKK	0,6	0,8	0,8		82%
CO₂-fortrængning fra direkte ejet vedvarende energiinfrastruktur						
Absolut CO ₂ -fortrængning	Ton CO ₂ e	1.040	1.114	1.249		
CO₂-udledning fra statsobligationer og supranationals ¹						
Carbon intensitet (Sovereign emissions - production intensity)	Ton CO ₂ e/mio. EUR BNP	209,8	279,0	263,5		94%
Aktivt ejerskab, antal klimadialoger						
Dialoger om klima, i alt ³	Stk	1.465	1.465	1.237		
- heraf egne dialoger	Stk	5	5	7	-	
- heraf dialoger via investornetværk som aktivt mevirkende investor	Stk	9	9	6	-	
- heraf dialoger via investor-netværk i øvrigt	Stk	1.421	1.421	1.214	-	
- heraf dialoger via ESG-ratingbureau	Stk	30	30	10		

¹ For andre aktivklasser end børsnoterede aktier er udledningen opgjort første gang for 2022, og oplyses derfor alene for 2022-2024.

² De beregnede måltal for 2030 tager udgangspunkt i porteføljen eksklusive skovinvesteringer og medregner dermed ikke nettoeffekten af CO₂-ophobning fra disse.

³ På grund af ændring i opgørelsesmetode har det ikke været muligt at beregne sammenligningstal for 2021.

ESG-nøgletal for pensionskassen

Pensionskassen har valgt at offentliggøre en oversigt over ESG-nøgletal efter den branchenstilling, der er offentliggjort af F&P som en udløber af regeringens klimapartnerskab for den finansielle sektor (seneste version F&P Klimarapportering december 2023).

ESG-nøgletal					
	Enhed	2024	2023	2022	2021
S - Sociale data					
Betalte skatter	Mio. kr.	278	234	515	352
G - Ledelsesdata					
Bestyrelsens kønsdiversitet ¹	Pct.	25	25	25	17
Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder	Pct.	100	93	97	97

¹ Opgørelsesmetoden er ændret i henhold til Erhvervsstyrelsens nye vejledning, så tallene for 2022 og senere er ikke sammenlignelige med tallene før 2022.

Nøgletal for sociale data og ledelsesdata medtager kun nøgletal, der knytter sig direkte til pensionskassen, mens nøgletal for Sampension-fællesskabet kan ses i Sampension Livs Redegørelse om samfundsansvar: www.sampension.dk/aarsrapport.

For ISP viser ESG-nøgletallene bl.a. følgende:

- Betalte skatter steg med 19 % i 2024. I betalte skatter indgår bl.a. pensionsafkastskat, som afhænger af det foregående års realiserede investeringsafkast.

Redegørelse for det underrepræsenterede køn

Redegørelse for det underrepræsenterede køn i dette afsnit følger § 143 i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen).

Kønssammensætning i ledelsen

Aktuelt består bestyrelsen af 1 kvinde og 5 mænd - heraf 4 medlemsvalgte bestyrelsesmedlemmer. Bestyrelsen har med sin nuværende sammensætning blandt de generalforsamlingsvalgte medlemmer opnået en ligelig kønsfordeling med baggrund i, at bestyrelsen har en fordeling mellem kønnene på 25 % / 75 % svarende til 1 og 3 personer. Fordelingen er i overensstemmelse med Erhvervsstyrelsens vejledning om, hvad der betragtes som en ligelig kønsfordeling i forhold til antallet af bestyrelsesmedlemmer.

Pensionskassen har 2 eller færre ledende medarbejdere på pensionskassens øvrige ledelsesniveauer, og der er dermed ikke krav om opstilling af måltal for pensionskassens øvrige ledelsesniveauer.

Der er færre end 50 ansatte i pensionskassen, hvorfor der ikke forligger en politik for kønsdiversitet i øvrige ledelseslag.

Metodebeskrivelse samfundsansvar

Generelt

Redegørelse om samfundsansvar er udarbejdet efter § 142 i Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen). Redegørelsen om det underrepræsenterede køn er udarbejdet efter regnskabsbekendtgørelsens § 143.

De anvendte metoder for redegørelse om samfundsansvar er uændrede i forhold til årsrapporten for 2023.

ESG-nøgletal

ESG-nøgletallene er udarbejdet efter pensionsbranchens fælles standard, som følger vejledningen fra FSR – danske revisorer, Nasdaq og Finansforeningen fra juni 2019. Nøgletallet for fastholdelse af medlemmer er udeladt, da det ikke er retvisende for medlemstilfredsheden i et arbejdsmarkedspensionselskab.

Metodebeskrivelse for beregning af klimanøgletal for investeringsporteføljen

Ved fastlæggelsen af investeringsporteføljens estimerede emission anvendes princippet anbefalet i EU's Disclosure Forordning, samt den branchehenstilling, der er offentliggjort af F&P som en udløber af regeringens klimapartnerskab for den finansielle sektor (seneste version F&P Klimarapportering december 2023), om fordeling af et selskabs emissioner ud fra en fordelingsnøgle baseret på ejerskab af det givne selskabs udstedte aktiekapital og gældsudstedelse samt kontantbeholdning (EVIC²). Der rapporteres således ud fra et allokeringsskema om finansiering af de økonomiske aktiviteter for de givne selskaber, der er investeret i.

Grundlaget for opgørelsen af emissionerne er FN's rammekonvention om klimændringer vedtaget i 1997 – den såkaldte Greenhouse Gas Protocol (GHG/Kyoto-protokollen), hvor klimagasser omfatter: Kuldioxid (CO₂), metan (CH₄), lattergas (N₂O), hydroflourcarboner (HFC'er), perfluorocarboner (PFC'er), svovlhexafluorid (SF₆), og nitrogen trifluorid (NF₃). Da gasserne har forskellig styrke i forhold til deres drivhuseffekt og har forskellige halveringstider, målt som drivhuspotentiale Global Warming Potential (GWP), normaliseres hver gas til CO₂-ækvivalenter (CO₂e) ved at multiplicere hver gas med dens individuelle GWP-faktor.

Selskabers emissioner kategoriseres ud fra følgende:

Scope 1

Direkte emissioner fra kilder, der ejes eller kontrolleres af selskabet – dvs. emission som følge af selskabets egen drift.

Scope 2

Indirekte emissioner stammende fra den indkøbte energi, der anvendes i driften af selskabet. Dvs. eksempelvis emission fra produktionen af den strøm, der anvendes i selskabet.

Scope 3

Al anden indirekte emission - upstream og downstream. Dvs. emission stammende fra produktionen af input til virksomhedens drift (udover energi), samt emission stammende fra anvendelsen af virksomhedens produkter og ydelser.

I fastlæggelsen af pensionskassens emission som følge af investeringer betragtes alene scope 1 og 2 emission.

² Enterprise Value Including Cash

Investeringsporteføljens CO₂e-udledning

I opgørelsen af investeringsporteføljens emission anvendes to metrikker:

Absolut carbon emission: Den samlede sum af absolut emission stammende fra de selskaber, der er investeret i - beregnet ud fra de respektive finansierede andele af selskabernes CO₂-udledning:

$$\text{Absolut CO}_2\text{e udledning} = \sum_{i=1}^n \left(\frac{\text{Værdi af investering}_i}{\text{Samlet værdi af selskab}_i \text{ (EVIC)}} * \text{Selskabets CO}_2\text{e-udledning}_i \right)$$

Hvor n er antallet af virksomheder

- Metrikken afhænger af den finansierede andel. Er ikke normaliseret og dermed afhængig af porteføljens størrelse. Afhænger ikke af valuta.

Carbon footprint: Absolut udledning pr. investeret mio. (i en given valuta):

$$\text{Carbon footprint} = \frac{\text{Absolut CO}_2\text{e udledning}}{\text{Investeringsporteføljens markedsværdi (DKK mio.)}}$$

- Metrikken afhænger af den finansierede andel. Sammenligning på tværs af porteføljer og over tid er mulig pga. normalisering med porteføjljeværdi. Metrikken er desuden følsom overfor ændringer i underliggende selskabernes markedsværdier, som er uafhængig af selskabernes udledning, og afhænger af valuta.

MSCI gennemsnitsmodel: En kvantitativ model for estimering af carbon footprint

Hvor der ikke er adgang til rapporterede data for en investerings CO₂e-udledning anvendes en kvantitativ model til at estimere investeringens klimaafttryk, herefter benævnt MSCI gennemsnitsmodellen. MSCI gennemsnitsmodellen tager afsæt i kategorisering af investeringer med udgangspunkt i to primære datapunkter:

- Industrigruppe: Angiver type af økonomisk aktivitet. Her anvendes GICS-klassificeringer, hvor der i alt er 24 forskellige industrigrupper.
- Marked: Angiver hvilken region investeringen primært opererer i. Der anvendes to markeder, 'developed' og 'emerging'.

For hver kombination af Industrigruppe og Marked beregnes et estimat for carbon footprint (scope 1 og scope 2 emission pr. million investeret). Estimatet laves med udgangspunkt i virksomhederne i MSCI-indeksene MSCI World Index og MSCI Emerging Markets Index. Virksomhederne i MSCI-indeksene bliver inddelt i markeder og industrigrupper, dvs. 48 grupper i alt. Derefter beregnes gennemsnitsværdierne af virksomhedernes carbon footprint for de enkelte grupper. Beregningen af carbon footprint for de enkelte grupper anvendes herefter som estimat for carbon footprint for investeringer i tilsvarende industrigrupper, hvor der ikke er adgang til rapporteret emissionsdata. Fordi estimatet af carbon footprint sker med udgangspunkt i enterprise value - og dermed den samlede finansiering af den givne forretningsmodel, skelnes der i denne model ikke mellem ejerskab og gæld. De anvendte emissionsdata for virksomhederne i de anvendte MSCI-indeks leveres af en ekstern dataleverandør, ISS ESG (senest tilgængelige emissionsdata, frigivet januar 2025).

Investeringer – aktivtyper inddraget

I nærværende afsnit beskrives de tilgange, der er anvendt for de forskellige aktivklasser i forbindelse med CO₂e-regnskabsopgørelsen til fastlæggelse af den af investeringerne afledte CO₂e-udledning eller CO₂e-sekvestrering/fortrængning.

Børsnoterede aktier

- Gennem ejerskabet af de enkelte selskabers aktiekapital og gældsudstedelser har pensionsvirksomheden finansieret en andel af de respektive selskabers emissioner. I fordelingen af en virksomheds emission anvendes en EVIC-tilgang, der tager udgangspunkt i selskabets samlede finansiering.
- De anvendte data stammer fra ISS ESG, der leverer validerede data for de virksomheder, der selv offentliggør, samt leverer estimerede emissionsdata for de virksomheder, der ikke offentliggør via eksempelvis CDP eller bæredygtighedsrapportering.
 - ISS ESG's validering og estimering af emissionsdata bygger på en avanceret model med 800 sektorer og undersektorer, og sektorspecifikke regressionsmodeller, og hvor konglomerater opsplittes i forretningsområder og holdingselskaber på ejerskab af datterselskaber.

Kredit

- Gennem ejerskabet af de enkelte selskabers aktiekapital og gældsudstedelser har pensionsvirksomheden finansieret en andel af de respektive selskabers emissioner. I fordelingen af en virksomheds emission anvendes en EVIC-tilgang, der tager udgangspunkt i selskabets samlede finansiering.
- De anvendte data er delvist leverede af ISS ESG. For de virksomheder, hvor ISS ESG ikke leverer data, anvendes modellerede data, jf. MSCI gennemsnitmodellen beskrevet ovenfor.
 - I tabellen under 'Andel af rapporteret data for Kredit, Private Equity, ejendomsfonde og infrastrukturfonde' fremgår det hvor stor en andel er rapporteret henholdsvis modelleret.

Private Equity fonde

- Gennem ejerskabet af de enkelte selskabers aktiekapital og gældsudstedelser har pensionsvirksomheden finansieret en andel af de respektive selskabers emissioner. I fordelingen af en virksomheds emission anvendes en EVIC-tilgang, der tager udgangspunkt i selskabets samlede finansiering.
- Dataleverandøren Burgiss leverer GICS-industrigruppe klassificering og landekode for de enkelte porteføljevirkomheder i fondene.
- De anvendte emissionsdata består delvist af rapporterede data modtaget fra forvalterne af investerede fonde, og delvist af modelleret data baseret på MSCI gennemsnitsmodellen beskrevet ovenfor. Hvor der foreligger rapporteret data (mindre end 3 år gammelt) anvendes det for det enkelte porteføljeselskab og ellers bruges MSCI gennemsnitsmodellen.
- Modtagne rapporterede data indeholder emissionstal for 2023.
- I tabellen under 'Andel af rapporteret data for Kredit, Private Equity, ejendomsfonde og infrastrukturfonde' fremgår det, hvor stor en andel der henholdsvis rapporteret og modelleret.

Infrastruktur

- Fonde
 - Gennem ejerskabet af de enkelte selskabers aktiekapital og gældsudstedelser har pensionsvirksomheden finansieret en andel af de respektive selskabers emissioner. I fordelingen af en virksomheds emission anvendes en EVIC-tilgang, der tager udgangspunkt i selskabets samlede finansiering.
 - Dataleverandøren Burgiss leverer GICS-industrigruppe klassificering og landekode for de enkelte porteføljevirkomheder i fondene.
 - De anvendte emissionsdata består delvist af rapporteret data modtaget fra forvalterne af investerede fonde, og delvist af modelleret data baseret på MSCI gennemsnitsmodellen, beskrevet ovenfor. Hvor der foreligger rapporteret data (mindre end 3 år gammelt), anvendes det for det enkelte porteføljeselskab, og ellers bruges MSCI gennemsnitsmodellen.
 - I tabellen under 'Andel rapporteret data for Kredit, Private Equity, ejendomsfonde og infrastrukturfonde' fremgår det, hvor stor en andel der er henholdsvis rapporteret og modelleret.

- Direkte ejet infrastruktur - vindmølle- og solcelleparker
 - Emissioner
 - Driften af direkte ejede vindmølle- og solcelleparker medfører CO₂e-emission kategoriseret som scope 1 og scope 2-emissioner, som det er tilfældet med øvrige investerede økonomiske aktiviteter.
 - Data for 2024 er tilgængelige for knap 100 % af investeringerne. For en andel af vindmølleparkerne foreligger der ikke forbrugsdata for december måned, hvorfor disse er estimerede på baggrund af tidligere års data.
 - Emissionen opgøres på baggrund af den af Energinet offentliggjorte foreløbige miljødeklaration for det pågældende år (årgennemsnit) opdelt på DK1 og DK2 (www.energinet.dk/data-om-energi/data-til-dit-klimaregnskab/). Tidligere observationer er opgjort ud fra den seneste endelige miljødeklaration tilgængelig på rapporteringstidspunktet.

Danske realkreditobligationer

- Gennem ejerskabet af obligationer udstedt af danske realkreditinstitutter med pant i fast ejendom - private såvel som erhvervsejendomme - har pensionskassen finansieret de til den faste ejendom knyttede emissioner stammende fra driften af disse.
- Det bemærkes, at der aktuelt udestår en endelig principiel afklaring omkring investors allokering af den fra investering i danske realkreditobligationer afledte emission i emissionsklasserne scope 1, 2 og 3. ISP har valgt at anvende en allokeringsmodel, der svarer til den for 2022 og 2023 anvendte, så længe en endelig afklaring ikke er på plads.
- Fire danske realkreditinstitutter offentliggør emissionen stammende fra de ejendomme, der er finansieret igennem de respektive institutter. Der er på tværs af disse forskelle i hvilke ejendomstyper, der er medregnet.
- Emissionsestimaterne foretages af realkreditinstitutterne på baggrund af FinansDanmark og Forsikring & Pensions fælles model "CO₂-model for den finansielle sektor", der tager afsæt i den generelle PCAF-model.
- Der er ikke adgang til specifikke data for de enkelte ejendommers varme-, el- og vandforbrug, hvorfor der tages udgangspunkt i ejendommens miljømærkning. Ud fra disse estimeres drift/brugs-emissionen på baggrund af byggeår, bygningstype, primær opvarmningskilde, geografisk lokation og bygningsareal. Der anvendes i denne forbindelse data fra Energistyrelsen og BBR-registret.
- Emissionen fra de enkelte ejendomme vægtes med 'Loan-To-Value' (LTV) for de respektive ejendomme, hvorved andelen af den samlede ejendoms forbrugsemission allokeres til ejeren af de pågældende bagvedliggende realkreditobligationer, der er brugt til at finansiere købet af de pågældende ejendomme.
- Der henvises til de danske realkreditinstitutter for en nærmere beskrivelse af deres estimationsmetoder.
- De LTV-vægtede emissioner vil variere over tid som følge af flere ting - herunder udviklingen i ejendomspriser, renteutvikling og finansieringsform (med/uden afdrag).
- Fastlæggelsen af emissionerne stammende fra investeringer i danske realkreditobligationer er foretaget ud fra de nominelle værdier på de pågældende obligationer og de samlede nominelle udstedelser på kapitalcenterniveau.
- Data er tilgængelige for omkring 95,2% af investeringerne i danske realkreditobligationer.

Ejendomme

- Egen-forvaltede danske ejendomme
 - Opgørelsen af scope 1 og scope 2 CO₂e-udledningen er baseret på en bottom-up tilgang, hvor den aktuelle udledning opgøres på baggrund af det faktuelle forbrug. CO₂e-udledningen er opgjort som kg CO₂e pr. m² pr. år beregnet ud fra ejendommens bygningsareal. Opgørelsen er foretaget i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer i GHG-protokollen.
 - Data er alene tilgængelige for egen-forvaltede danske ejendomme og leveres fra pensionskassens ejendomsadministratorer.
 - Der tages udgangspunkt i geografisk baseret CO₂-opgørelse. Emission inkluderes, hvor den opstår, og opgøres opdelt på henholdsvis el, vand og varme. CO₂-udledningen fra fjernvarmeforbruget beregnes ud fra brændsler anvendt i det lokale fjernvarmenet.
 - CO₂-udledningen er opgjort på baggrund af kendte bagvedliggende emissions-faktorer for 2023. Faktorerne fra 2023 er fremskrevet til 2024 i overensstemmelse med den forventede udvikling i Energistyrelsens klimastatus og fremskrivning 2024. Vandregn-

- skabet tilknyttes CO₂-udledningen fra de respektive vandforsynings-selskabers drift.
- Der eksisterer alene emissionsdata for ejendomme i drift, og som har været i drift et helt kalenderår, hvorfor det alene er disse, der indgår i fastlæggelsen. Ejendomme under opførelse indgår således ikke i opgørelsen, hvilket påvirker dækningsgraden, som er 37,6%.
- Udenlandske ejendomme (fonde)
 - MSCI gennemsnitsmodellen er anvendt til at estimere udledningen for investeringerne.
 - Dataleverandøren Burgiss leverer GIGS-industrigruppe klassificering og landekode for de enkelte aktiver i fondene.

Statsobligationer og supranationals

- Gennem ejerskabet af statsobligationer og obligationsudstedelser fra supranationale organisationer kan pensionsvirksomheden som investor siges indirekte at være med til at finansiere den produktion og deraf afledte CO₂-emission, der foregår i de respektive lande.
- Den beregnede metrik adskiller sig fra beregningen af klimaaftryk for selskaber ved at være et produktionsintensitetstal beregnet med udgangspunkt i udledning fra indenlandsk produktion relativt til den pågældende stats bruttonationalprodukt.
- Opgørelsen følger den opgørelsestilgang som er anlagt af 'UN Framework Convention on Climate Change' (UNFCCC).
- De underliggende data fra UNFCCC offentliggøres med en vis forsinkelse og hidrører hovedsageligt fra 2021 i nærværende opgørelse.
- Den anvendte metrik er beregnet ud fra den tilgang, EU anlægger i SFDR Principal Adverse Indicators nr. 15.
- Data er tilgængelige for ca. 99,9 % af de pågældende obligationsinvesteringer.

Andel rapporteret data for Kredit, Private Equity, ejendomsfonde og infrastrukturfonde

Aktivklasse	Andel model	Andel rapporteret
Kredit	89 %	11 %
Infrastruktur fonde	66 %	34 %
PE	78 %	22 %
Ejendomme fonde	100 %	0 %

Beregnet som:

andel rapporteret = total markedsværdi for rapporteret data / total markedsværdi.

Investeringer i skov (direkte ejet)

- Emissioner
 - Driften af skove medfører CO₂-emissioner
 - Disse fastlægges af tilknyttede skov-managers i samarbejde med ISP's samarbejdspartnere på området
 - Der anvendes data for 2023, da data for 2024 ikke forelå på opgørelsestidspunktet
 - Det er ikke muligt at estimere emissionen fra den resterende del af porteføljen
- CO₂-sekvstrering
 - Gennem investeringer i skov-aktiver sker en CO₂-sekvstrering (dræn) som følge af skovens vækst
 - ISP har valgt at opføre den CO₂-mæssige konsekvens af skovdriften - netto emission/ sekvstrering - ud fra følgende metrikker:
 - Emission fra driften
 - Sekvstrering efter fældning
 - Fra årets tilvækst i træmasse trækkes skovmassen, der er fældet
 - Dræn fra langsigtet ophobning i træprodukter
 - Salg og anvendelse af fældet skov i form af såkaldt HWP (Harvested Wood Products - træprodukter til brug for eksempelvis byggematerialer), hvor CO₂-lagringen regnes for at være langvarig (mindst 100 år), hvorfor det betragtes som en langsigtet lagring af CO₂ i henhold til GHG-protokollen. Denne kategori betragtes for nuværende som 'scope 3' fra skovinvesteringer, hvorfor de ikke indgår i nærværende rapportering.
 - Opgørelsen sker med input fra administrationsfælleskabets samarbejdspartner på

- området med input fra tilknyttede skovforvaltere (TIMO's)
- Hovedparten af emissions- og sekvestreringsdata er rapporterede data fra TIMO's. Der kan på nuværende tidspunkt være forskelle i de opgørelsesprincipper, der ligger bag de rapporterede data fra forskellige TIMO's. Det vurderes, at kvaliteten af de rapporterede data trods dette er betydeligt bedre end det, der kan opnås ud fra generel estimation af data.
 - Udviklingen og fastlæggelsen af internationale standarder for opgørelse af den biogene CO₂-sekvestrering ved skovdrift pågår i regi af GHG Protocol-organisationen i form af 'Land Sector and Removals Guidance'.
 - Opgørelsen af GHG-metrikker tager udgangspunkt i det udkast, der aktuelt er under behandling. I henhold til principperne under 'Net land management emissions and removals' opgøres og offentliggøres CO₂-sekvestrering ud fra en regnskabsmæssig tilgang.
 - Der anvendes data for 2023, da data for 2024 ikke forelå på opgørelsestidspunktet. Det er forventningen, at der vil være forskelle mellem den aktuelle opgørelsesmetode og de kommende opgørelsesprincipper.

Beregninger af basisaftryk

Beregning af carbon footprint pr. 31. december 2019 (basisaftryk) bruges til at bestemme målsætninger til 2030.

Investeringer i Kredit

- Der er ikke adgang til gennemlyst data pr. 31. december 2019, men der foreligger en opgørelse over, hvor meget der er investeret i hver GICS-industrigruppe fordelt på EM og DM. Derved kan carbon footprint beregnes jf. MSCI gennemsnitsmodel.

Investeringer i Aktier

- Beregningen er foretaget gennem ISS på samme vis som dette års beregninger. Se afsnittet ovenfor.

Investeringer i PE, ejendomme og infrastruktur fonde

- Der er adgang til gennemlyst data pr. 31. december 2019 og beregningen er foretaget på samme vis som dette års beregninger. Se afsnittet ovenfor. Til basisaftrykket er 100 % af beregnede data modelleret.

Investeringer i danske realkredit obligationer

- Det antages, at danske realkreditobligationer har samme aftryk pr. 31. december 2019 som de har haft pr. 31. december 2022. Denne antagelse skyldes, at vi ikke har data før 2022.

Danske vindmøller

- Der er rapporteret carbon footprint for vindmøllerne fra ultimo 2022. Ligesom de danske realkreditter bruges tidligst tilgængelige observation som proxy. Dvs. vindmøllerne indgår med samme carbon footprint i 2019 som 2022.

Ved brug af MSCI gennemsnitsmodel er der hentet ISS data for 2019, hvor virksomhedslisten for MSCI indeks er den der gældende for ultimo 2023, således at virksomhedslisten for MSCI er den samme som for ultimo 2023 beregninger.

Investeringer med fokus på den grønne omstilling

Opgørelse af investeringer med fokus på den grønne omstilling tager udgangspunkt i rammerne for opgørelse af investeringer, der bidrager til et miljømæssigt mål, jf. i EU's Sustainable Finance Disclosure Regulation og tilhørende tekniske standarder (SFDR). Det omfatter både investeringer omfattet af EU's taksonomiforordning og investeringer, hvis underliggende forretningsmodeller vurderes at fremme eller bidrage positivt til miljømæssige karakteristika, men som ikke kan klassificeres som værende miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU's taksonomiforordning. Disse aktiver benævnes som såkaldte SFDR 2.17-aktiver.

For begge kategorier gælder:

- at investeringen bidrager væsentligt til et eller flere af EU's seks klima- og miljømål opstillet for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter
- at investeringen overholder god ledelsespraksis, og
- at investeringen ikke vurderes at have en væsentlig negativ indvirkning på miljømæssige eller sociale forhold.

For SFDR 2.17-aktiver, der hviler på EU's Disclosureforordnings artikel 2.17, gælder, at rammerne for vurderingen af, om et aktiv bidrager til et miljømæssigt mål er videre end de meget stramme krav under EU-taksonomien³. Det er dog forventningen, at en lang række af de investeringsaktiver, der kan klassificeres som artikel 2.17-bæredygtige, over tid vil kunne klassificeres som værende EU-taksonomi-aktiver, i takt med at kravene til rapportering i medfør af EU's taksonomiforordning indføres.

³ Bæredygtige investeringer er i SFDR artikel 2.17 defineret som investeringer i en økonomisk aktivitet, som bidrager til et miljømæssigt mål som målt fx ved hjælp af nøgleindikatorer for ressourceeffektivitet for anvendelse af energi, vedvarende energi, råmaterialer, vand og jord, for affaldsproduktion og drivhusgasemissioner eller for dens indvirkning på biodiversiteten og den cirkulære økonomi - forudsat at sådanne investeringer ikke er til væsentlig skade for nogen af disse mål, og at de virksomheder, der investeres i, følger god ledelsespraksis.

Pensionskas

sereregnskab

Resultat- og totalindkomstopgørelse	41
Balance	42
Egenkapitalopgørelse	43
Noter til regnskabet	44

Pensionskasseregnskab

RESULTAT- OG TOTALINDKOMSTOPGØRELSE		PENSIONSKASSE	
Note	T. kr.	2024	2023
2	Medlemsbidrag	302.706	324.084
	Medlemsbidrag, i alt	302.706	324.084
	Indtægter fra kapitalandele i associerede virksomheder	0	-1.551
3	Renteindtægter og udbytter mv.	204.049	216.024
4	Kursreguleringer	1.271.189	1.343.983
	Renteudgifter	-40.447	-59.477
5	Administrationsomkostninger ifm. investeringsvirksomhed	-58.873	-57.069
	Investeringsafkast, i alt	1.375.917	1.441.910
	Pensionsafkastskat	-188.267	-17.140
6	Udbetalte ydelser	-852.144	-794.486
	Pensionsydelse, i alt	-852.144	-794.486
9	Ændring i pensionshensættelser, i alt	-632.414	-871.037
5	Administrationsomkostninger	-5.611	-5.827
	Pensionsmæssige driftsomkostninger, i alt	-5.611	-5.827
	Overført investeringsafkast	-18.795	-35.511
	PENSIONSTEKNISK RESULTAT	-18.608	41.993
	Egenkapitalens investeringsafkast	23.631	42.106
	RESULTAT FØR SKAT	5.023	84.099
	Pensionsafkastskat for egenkapitalen	-4.836	-6.595
	ÅRETS RESULTAT	187	77.504
	ÅRETS SAMLEDE TOTALINDKOMST	187	77.504

Pensionskasseregnskab (fortsat)

Note	BALANCE		PENSIONSKASSE	
	T. kr.		2024	2023
	AKTIVER			
		Kapitalandele	421.446	392.507
		Investeringsforeningsandele	787.287	660.929
		Obligationer	3.580.716	3.930.005
		Pantesikrede udlån	11.274	5.568
7		Afledte finansielle instrumenter	388.015	428.725
		Indlån i kreditinstitutter	747.404	226.016
		Andre finansielle investeringsaktiver, i alt	5.936.140	5.643.749
		INVESTERINGSAKTIVER, I ALT	5.936.140	5.643.749
8		INVESTERINGSAKTIVER TILKNYTTET MARKEDSRENTEPRODUKTER	12.803.661	11.788.833
		Tilgodehavender hos medlemmer, i alt	5.630	6.407
		Andre tilgodehavender	69.569	164.092
		TILGODEHAVENDER, I ALT	75.200	170.498
		Likvide beholdninger	242.551	190.605
		Øvrige	10.238	22.929
		ANDRE AKTIVER, I ALT	252.788	213.533
		Tilgodehavende renter	61.830	57.652
		Andre periodeafgrænsningsposter	28.544	28.369
		PERIODEAFGRÆSNINGSPOSTER, I ALT	90.374	86.021
		AKTIVER, I ALT	19.158.163	17.902.634

Note	BALANCE T. kr.	PENSIONS KASSE	
		2024	2023
	PASSIVER		
	Overført overskud	735.427	735.240
	EGENKAPITAL, I ALT	735.427	735.240
9	Pensionshensættelser til gennemsnitsrenteprodukter	3.623.879	3.534.286
10	Pensionshensættelser til markedsrenteprodukter	12.258.117	11.716.454
	PENSIONS MÆSSIGE HENSÆTTELSER, I ALT	15.881.996	15.250.741
11	Gæld til kreditinstitutter	633.072	728.037
12	Anden gæld	1.907.400	1.188.171
	GÆLD, I ALT	2.540.473	1.916.208
	PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER	267	445
	PASSIVER, I ALT	19.158.163	17.902.634
1	ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS		
13	EVENTUALFORPLIGTELSER		
14	SIKKERHEDSSTILLELSER		
15	REALISERET RESULTAT FOR RENTE-, OMKOSTNINGS- OG RISIKOGRUPPER		
16	FINANSIELLE INSTRUMENTER INDREGNET TIL DAGSVÆRDI		
17	OVERSIGT OVER BEHOLDNINGER OG AFKAST		
18	MARKEDSRENTEPRODUKTER, AFKAST MV. PR. INVESTERINGSPROFIL		
19	SUPPLERENDE NØGLETAL FOR PRODUKTER		
20	5 ÅRS HOVED- OG NØGLETAL		
21	RISIKOSTYRING		

Egenkapitalopgørelse

T. kr.	PENSIONS KASSE	
	2024	2023
Egenkapital 1. januar	735.240	657.736
Årets resultat	187	77.504
Egenkapital 31. december	735.427	735.240
Kapitalgrundlag		
Egenkapital	735.427	735.240
Forskel mellem regnskabs- og solvensmæssige hensættelser	-54.089	-69.444
I alt	681.338	665.797

Noter til regnskabet

1 Anvendt regnskabspraksis

GENERELT

Pensionskassens årsrapport er aflagt i overensstemmelse med Lov om forsikringsvirksomhed samt Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikrings-selskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen).

Anvendt regnskabspraksis er uændret i forhold til årsrapporten for 2023.

Alle beløb i regnskabet præsenteres i hele tusinde kr. Hvert tal afrundes for sig, og der kan derfor forekomme mindre forskelle mellem de anførte totaler og summen af de underliggende tal.

Generelt om indregning og måling

I resultatopgørelsen indregnes alle årets indtægter i takt med, at de indtjenes, og alle årets omkostninger i takt med, at de afholdes. Alle gevinster og tab, værdireguleringer, afskrivninger, nedskrivninger og tilbageførsel af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen, indgår i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde pensionskassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt. Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå pensionskassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Finansielle instrumenter og afledte finansielle instrumenter indregnes på handelsdagen.

Der foretages ikke modregning af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser med samme modpart, selv om pensionskassen har ret til det, når afhændelse af aktivet og afviklingen af forpligtelsen ikke sker samtidigt.

Ved første indregning benyttes kostpris, som svarer til dagsværdi. Efterfølgende måles

aktiver og forpligtelser primært til dagsværdi. Dette er nærmere beskrevet under de enkelte regnskabsposter.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Som målevaluta anvendes danske kroner. Alle andre valutaer anses som fremmed valuta.

Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger

Ved udarbejdelse af årsregnskabet foretager ledelsen en række skøn og vurderinger om fremtidige forhold, som har indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser.

Ligeledes anvendes eksterne input fra Finanstilsynet og EIOPA, som beror på skøn og vurderinger om fremtidige forhold, ved værdiansættelsen af aktiver og forpligtelser.

De anvendte skøn og vurderinger er baseret på forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige, men som i sagens natur er usikre og uforudsigelige. Forudsætningerne kan være ufuldstændige, og uforudsete fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå.

De områder, hvor skøn og vurderinger har den væsentligste effekt på årsregnskabet, er:

Note	Væsentlige skøn, estimater og forudsætninger
Note 10	Hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter
Note 10	Input til opgørelsen: <ul style="list-style-type: none">Rentekurve til tilbagediskonteringIndregnet forventet fremtidig levetidstrendDødelighedInvalidehyppighedOmkostninger og inflationKollektive dækningerTilbagekøbs- og fripolicesandsynlighed

Note 17	Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi
Note 17	Unoterede kapitalandele, inkl. private equity-, ejendoms- og skovfonde
Note 17	Input til opgørelserne: <ul style="list-style-type: none">Forventede cash flowsRentekurve til tilbagediskonteringEvt. diskretionær værdiregulering på baggrund af tilknyttede markedsindeks
Note 17	Unoterede obligationer, inkl. kreditobligationer og strukturerede obligationer
Note 17	Input til opgørelserne: <ul style="list-style-type: none">Priser for sammenlignelige obligationerIndikative priser fra investeringsbanker

Målingen af pensionshensættelser til gennemsnitsrenteprodukter opgøres ved en aktuarmæssig beregningsmetode, hvortil en række input i form af beregninger eller forudsætninger anvendes. Målingen er især påvirket af usikkerhed på den anvendte rentekurve til tilbagediskontering og den indregnede forventede fremtidige levetidstrend, der er fastlagt med input fra Finanstilsynets benchmark. De anvendte forudsætninger ved målingen omfatter herudover væsentligst dødelighed, invalidehyppighed samt tilbagekøbs- og fripolicesandsynlighed.

Måling af investeringsaktiver placeret i dagsværdihierarkiets niveau 3 er pga. illikviditet og tidsmæssig forskydning forbundet med større usikkerhed end mere likvide aktiver placeret i niveau 1 og 2, hvor måling af dagsværdi sker ud fra en offentlig kurs på et aktivt marked eller ud fra input, der i væsentligt omfang er observerbare. Måling af investeringsaktiver placeret i niveau 3 har derfor typisk den største usikkerhed, da målingen ofte baseres på ikke-observerbare input. Ud over usikkerhed knyttet til dagsværdien er der, som omtalt under afsnittet om risikostyring, en risiko knyttet til, at større salg af illikvide aktiver over en kort tidsperiode ikke kan ske til samme priser som mindre salg. Pensionskassen er dog ikke i praksis udsat for en nævneværdig risiko for at skulle sælge illikvide aktiver på ufordelagtige vilkår. Beholdningen af de mest likvide aktiver indplaceret i dagsværdihierarkiets niveau 1 overstiger langt de årlige betalingsforpligtelser.

Fordeling af realiseret resultat (kontributionsprincip)

De over for Finanstilsynet anmeldte regler for beregning og fordeling af resultatet mellem egenkapitalen og medlemmerne er følgende:

Egenkapitalen opnår et afkast, der svarer til afkastet på de udskilte aktiver. Afkastet fordeles til medlemmerne, herunder ved hensættelse til kollektive bonuspotentialer. Herefter hentes egenkapitalens risikoforrentning og indhentning af udlægskonti i kollektivt bonuspotentiale.

I pensionskassen er pensionsordningerne inddelt i fem rentegrupper, en risikogruppe og én fælles omkostningsgruppe. Det realiserede resultat opgøres og disponeres for kontributionsgrupperne hver for sig.

For garanterede gennemsnitsrentekontrakter tildeles egenkapitalen en betaling (risikoforrentning) som fastsættes ud fra den enkelte rentegrupes bidrag til kapitalkravet. Satsene ligger mellem 0,3 % og 0,5 % af kontraktens depotandele.

Inden for hver rentegruppe dækkes et eventuelt negativt realiseret resultat først af gruppens kollektive bonuspotentiale, dernæst af gruppens individuelle bonuspotentiale og til sidst af egenkapitalen. Eventuelle tab på risiko- og omkostningsgrupper, der ikke kan dækkes af kollektive bonuspotentialer, dækkes af egenkapitalen.

Tab som dækkes af egenkapitalen som følge af negativt realiseret resultat, overføres til en såkaldt udlægskonto, og kan efterfølgende tilskrives egenkapitalen igen, når den enkelte kontributionsgruppes kollektive bonuspotentiale giver mulighed for det. Den samlede fordeling af årets realiserede resultat, samt størrelsen på udlægskontoen, fremgår af note 15.

Nærtstående parter

Nærtstående parter for pensionskassen er bestyrelse og direktion.

RESULTATOPGØRELSE

Pensionsteknisk resultat

Medlemsbidrag

Under medlemsbidrag indregnes ordinære bidrag vedrørende regnskabsåret på forfaldstidspunktet og indskud indregnes på betalingstidspunktet. Arbejdsmarkedsbidrag er fratrukket i posten.

Investeringsafkast

Indtægter fra kapitalandele i associerede virksomheder

Indtægter fra associerede virksomheder omfatter afkast fra investeringer, hvori pensionskassens ejerandel udgør mellem 20 og 50 % af stemmerettighederne, og således udøver en betydelig men ikke bestemmende indflydelse. Kapitalandele i associerede virksomheder er afhændet i 2023.

Renteindtægter og udbytter mv.

Posten indeholder årets renter fra finansielle investeringsaktiver og likvide beholdninger, indeksregulering af indeksobligationer og modtagne udbytter af kapitalandele, herunder aktier og investeringsfonde.

Kursreguleringer

Posten omfatter realiserede og urealiserede nettogevinster/-tab på investeringsaktiver, herunder valutakursreguleringer, bortset fra gevinster og tab vedrørende associerede virksomheder.

Valutakursreguleringer indeholder værdiregulering, der kan henføres til valutakursforskelle ved omregning til danske kroner.

Aktiver og passiver i fremmed valuta omregnes til danske kroner efter lukkekursen på balancedagen. Transaktioner i året omregnes til transaktionsdagens valutakurs, og såvel realiserede som urealiserede valutakursgevinster og kurstab indregnes i resultatopgørelsen.

Renteudgifter

Posten renteudgifter indeholder primært

årets renteudgifter vedrørende investeringsaktiviteter.

Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed

Posten indeholder vederlag for administration, en andel af direkte afholdte administrationsomkostninger, depotgebyrer, etableringsomkostninger og performance fees vedrørende fonde, samt handelsomkostninger vedrørende værdipapirhandel.

Omkostninger vedrørende fonde mv. indgår i posten i det omfang, der er modtaget oplysninger herom.

Pensionsafkastskat

Posten pensionsafkastskat indeholder omkostninger til den pensionsafkastskat, som betales for regnskabsåret på vegne af medlemmerne. Negativ pensionsafkastskat (individuel og på institut niveau) indregnes i opgørelsen af årets ændring i pensionsmæssige hensættelser.

Den individuelle pensionsafkastskat beregnes ud fra det afkast, der tilskrives medlemmernes depoter, idet der dog tages højde for eventuel friholdt værdi.

Den ufordelte pensionsafkastskat (institut niveau) beregnes med udgangspunkt i forskellen mellem medlemmernes andel af årets investeringsafkast og det afkast, som er tilskrevet medlemmernes depoter, idet der dog tages højde for eventuel friholdt værdi.

Egenkapitalens andel af pensionsafkastskat beregnes på baggrund af andelen af realiseret resultat. Indtægter fra udskudt pensionsafkastskat vedrørende egenkapital indregnes i resultatopgørelsen under posten Pensionsafkastskat og som et aktiv under posten Andre aktiver.

Pensionsydelse

Udbetalte ydelser indeholder årets udbetalte pensionsydelse.

Ændring i pensionshensættelser

Posten omfatter ændring i pensionshensæt-

Noter til regnskabet (fortsat)

telser inklusive ændring i kollektivt bonuspotentiale.

Pensionsmæssige driftsomkostninger

Pensionsmæssige driftsomkostninger omfatter et administrationshonorar i henhold til administrationsaftale med Sampension Administrationselskab A/S samt direkte afholdte omkostninger. Administrationsomkostningerne er opdelt på pensionsvirksomhed og investeringsvirksomhed.

Overført investeringsafkast

Det pensionstekniske resultat er fratrukket overført investeringsafkast, der udgør egenkapitalens investeringsafkast.

Pensionsafkastskat for egenkapitalen

Posten omfatter egenkapitalens andel af den samlede pensionsafkastskat.

BALANCE

Investeringsaktiver

Kapitalandele og investeringsforeningsandele

Børsnoterede kapitalandele og investeringsforeningsandele måles til dagsværdi på balancedagen. Den svarer normalt til andelenes offentlige pris fastsat på et aktivt marked (lukkekursen).

Investeringsforeningsandele, hvor der ikke foreligger en offentlig pris fastsat på et aktivt marked, og unoterede kapitalandele måles til en skønnet dagsværdi. Den er ultimo året normalt baseret på tredje kvartals rapportering fra eksterne managers justeret for efterfølgende kapitaludvidelser, kapitalnedsættelser og udbytte indtil statutidspunktet. Desuden værdireguleres de enkelte andele diskretionært på baggrund af de tilknyttede markedsindeks, hvis det skønnes, at den justerede indre værdi ikke afspejler andelenes dagsværdi. Oplysninger om kurser mv., der fremkommer efter regnskabsafslutningen, vil alene blive medtaget, hvis disse er væsentlige for vurderingen af årsregnskabet.

Obligationer

Børsnoterede obligationer måles til dagsværdi på balancedagen. Den svarer normalt til obligationens offentlige pris fastsat på et aktivt marked (lukkekursen). For obligationer, hvor der ikke foreligger en offentlig pris fastsat på et aktivt marked, sker målingen på grundlag af enten:

- offentlige priser på sammenlignelige obligationer justeret for eventuelle forskelle
- indikative priser modtaget fra investeringsbanker
- nutidsværdiberegning på grundlag af skøn over bl.a. diskonteringsrentekurve, risikopræmier, førtidsindfrielse samt omfang af misligholdelse og dividende på bagvedliggende lån.

Dagsværdi af udtrukne obligationer måles til kurs 100.

Pantesikrede udlån

Pantesikrede udlån måles til dagsværdi på balancedagen. Værdireguleringer føres i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi på balancedagen. Den fastsættes for børsnoterede instrumenter med en lukkekurs, mens OTC-instrumenters dagsværdi fastsættes med generelt accepterede metoder på grundlag af observerbare markedsdata.

Værdireguleringer føres i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Indlån i kreditinstitutter

Indlån i kreditinstitutter er aftaleindskud i kreditinstitutter og måles til dagsværdi.

Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter

Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter måles efter samme praksis som beskrevet for pensionskassens investeringsaktiver ovenfor og specificeres i en note til balanceposten.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til pålydende værdi med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af tab. Nedskrivning til imødegåelse af tab opgøres på grundlag af en individuel vurdering af de enkelte tilgodehavender.

Andre aktiver

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger består af indlån i kreditinstitutter. Likvide beholdninger måles til dagsværdi.

Øvrige

Øvrige består bl.a. af tilgodehavende pensionsafkastskat (institut niveau).

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter tilgodehavende renter samt afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Pensionsmæssige hensættelser

Pensionshensættelser, gennemsnitsrenteprodukter

Pensionshensættelserne opgøres til markedsværdi i henhold til principper anmeldt til Finanstilsynet. Ved opgørelse af hensættelserne anvendes den risikofri rentekurve med volatilitetsjustering, som offentliggøres af EIOPA i henhold til Solvens II direktivet, eller en rentekurve, der ikke afviger væsentligt herfra. Ved opgørelsen anvendes desuden forudsætninger om dødelighed, invalidehyppighed, omskrivning til fripolice, udtrædelsesgodtgørelser og et skøn for forventede fremtidige levetidsforbedringer, der er fastlagt ud fra Finanstilsynets benchmarkmodel.

Garanterede ydelser

Garanterede ydelser omfatter forpligtelser til at betale ydelser. Garanterede ydelser opgøres som nutidsværdien af de ydelser, der er garanteret ordningen, med tillæg af

nutidsværdien af den forventede fremtidige udgift til administration af ordningen og med fradrag af nutidsværdien af de aftalte fremtidige bidrag. Derudover indregnes udskudt pensionsafkastskat (individuel).

Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser

Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser for rentegruppe F udgør værdien af aktiverne. Derudover indregnes udskudt pensionsafkastskat.

Individuelt bonuspotentiale

Individuelt bonuspotentiale omfatter forpligtigelser til at yde bonus. Individuelt bonuspotentiale opgøres som værdien af medlemmernes opsparing med fradrag af de garanterede ydelser. Medlemmernes andel af et fald i aktivernes værdi indregnes primært ved at nedbringe kollektivt bonuspotentiale, jf. nedenfor. Hvis kollektivt bonuspotentiale ikke kan absorbere faldet i aktivernes værdi, reduceres individuelt bonuspotentiale i henhold til pensionskassens anmeldte regler for overskudsfordeling. Fordeling af realiseret resultat er nærmere beskrevet ovenfor i afsnittet Fordeling af realiseret resultat.

Kollektivt bonuspotentiale

Kollektivt bonuspotentiale omfatter medlemmernes andel af realiserede resultater, der endnu ikke er tilskrevet det enkelte medlem ifølge kontributionsprincippet.

Akkumuleret værdiregulering

Akkumuleret værdiregulering indeholder merhensættelser udover de retrospektive hensættelser. Derudover er indeholdt udskudte pensionsafkastskatteaktiver, der er beregnet på diskonteret basis.

Fortjenstmargen

Fortjenstmargen består af nutidsværdien af den forventede fremtidige fortjeneste i de resterende perioder for pensionsaftaler, som pensionskassen har indgået. Fortjenstmargen på pensionskassens pensionsaftaler udgør nul, da al fortjeneste tilgår medlemmerne.

Risikomargen

Pensionshensættelserne for bestanden af garanterede ordninger tillægges en risiko-

margen. Risikomargen er det beløb, som forventes at skulle betales til en anden pensionsvirksomhed for at overtage risikoen for, at omkostningerne ved at afvikle bestanden af pensionsaftaler afviger fra den opgjorte nutidsværdi af de forventede betalingsstrømme. Risikomargen opgøres som en justering til de væsentligste intensiteter i beregningen af nutidsværdien af de forventede betalingsstrømme.

Hensættelser til markedsrenteprodukter

Hensættelser til markedsrenteprodukter opgøres til markedsværdien af de modsvarende nettoinvesteringsaktiver.

Seniorordningen er et markedsrenteprodukt med en garanti der sikrer, at ydelsen aldrig kan blive mindre end ydelsen regnet med en opgørelsesrente på 2 procent. En positiv akkumuleret værdiregulering på Seniorordningen fremkommer, når værdien af garantien overstiger de opsparede midler. Øvrige beregningsforudsætninger for Seniorordningen end renteforudsætningen er ikke tilknyttet garantier.

Gæld

Gæld til kreditinstitutter

Gæld til kreditinstitutter omfatter blandt andet gæld vedrørende repoforretninger. Repoforretninger, som er solgte værdipapirer, hvor der samtidig med salget er indgået aftale om tilbagekøb, indregnes i balancen, som om værdipapirerne fortsat var en del af beholdningen. Det modtagne vederlag indregnes som gæld til kreditinstitutter og måles til dagsværdi.

Anden gæld

Anden gæld omfatter gæld vedrørende obligationskøb som følge af handler med lang valør samt afledte finansielle instrumenter, måles til dagsværdi. Herudover indgår skyldig pensionsafkastskat i posten.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver omfatter modtagne betalinger vedrørende bidrag i efterfølgende regnskabsår.

Periodeafgrænsningsposter måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominal værdi.

HOVED- OG NØGLETAL

Pensionskassens hoved- og nøgletal udarbejdes efter reglerne i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser. For yderligere oplysninger henvises til Nøgletalsdefinitioner side 71.

Noter til regnskabet (fortsat)

T. kr.	PENSIONS KASSE	
	2024	2023
2 Medlemsbidrag		
Ordinære bidrag	267.518	277.488
Engangsindskud	35.188	46.596
Medlemsbidrag	302.706	324.084
Medlemsbidrag kan fordeles således		
Kontrakter med bonusordning	50.595	56.903
Markedsrenteprodukter	252.111	267.181
I alt	302.706	324.084
Medlemsbidrag fordelt efter medlemmers bopæl		
Danmark	301.160	322.085
Andre EU-lande	1.292	1.472
Øvrige lande	254	526
I alt	302.706	324.084
Antal forsikrede, hvor forsikrings- og investeringskontrakter er tegnet som led i ansættelsesforhold	11.227	11.573
Heraf antal forsikrede med markedsrentekontrakter	8.818	9.586
3 Renteindtægter og udbytter mv.		
Udbytte af kapitalandele	12.349	38.835
Udbytte af investeringsforeningsandele	312	282
Renter af obligationer	177.427	145.948
Renter af pantsikrede udlån	1.658	1.413
Øvrige renteindtægter	5.541	7.679
Indeksregulering	6.724	17.599
Afledte finansielle instrumenter	38	4.268
Renteindtægter og udbytter mv., i alt	204.049	216.024
4 Kursreguleringer		
Kapitalandele	156.452	51.491
Investeringsforeningsandele	1.231.183	915.091
Obligationer	154.842	315.102
Pantsikrede udlån	-101	341
Afledte finansielle instrumenter	-273.905	72.035
Indlån i kreditinstitutter	2.718	-10.077
Kursreguleringer, i alt	1.271.189	1.343.983

PENSIONSKASSE

T. kr.

2024

2023

5 Administrationsomkostninger

Pensionskassen indgår i administrationsfællesskabet Sampension Administrationsselskab A/S, som ISP har indgået administrationsaf-tale med. Alle medarbejdere er ansat i og aflønnes af Sampension Administrationsselskab A/S. Pensionskassens andel heraf afregnes via administrationsvederlaget. Vederlag til bestyrelsen afholdes dog direkte af pensionskassen. Ansvarlige for kontrolfunktioner er endvidere ansat i pensionskassen.

I administrationsomkostninger ifm. pensions- og investeringsvirksomhed indgår følgende personaleudgifter:

Løn	-1.177	-1.080
-----	--------	--------

Personaleudgifter, i alt	-1.177	-1.080
---------------------------------	---------------	---------------

Gennemsnitlig antal heltidsbeskæftigede	0	0
---	---	---

Vederlag til direktion, bestyrelse og væsentlige risikotagere

Vederlag til direktion og ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil, er fordelt efter ejerandele til de enheder, der indgår i og ejer administrationsfællesskabet Sampension Administrationsselskab A/S. ISP ejer 6 % af Sampension Administrationsselskab A/S. ISP's andel af direktionens samlede vederlag på 7,0 mio. kr. (2023: 6,5 mio. kr.) udgør 0,42 mio. kr. (2023: 0,39 mio. kr.)

Bestyrelse

Honorar til bestyrelse	-853	-800
------------------------	------	------

Antal personer	6	6
----------------	---	---

Væsentlige risikotagere

ISP's andel af fast løn inkl. pension til ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil ¹

	-1.185	-1.084
--	--------	--------

Antal personer	8	8
----------------	---	---

¹ Oplysninger om variabel løn, herunder oplysning om fordeling af variabel løn på tildelte, udbetalte og udskudte dele samt om fordeling på kontanter og efterstillet gæld er udeladt, da det ville medføre oplysning om enkeltpersoners individuelle løn.

Der er ikke fastsat særlige incitamentsprogrammer for ledelsen eller udbetalt variabel løn til ledelsen, og der er heller ikke pensionsforpligtelser udover løbende pensionsbidrag, som indgår i ovennævnte omkostninger.

Der er ikke tildelt eller udbetalt nyansættelses- eller fratrædelsesgodtgørelser til direktion og bestyrelse. Til ansatte hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil, er der ikke udbetalt nyansættelsesgodtgørelse. Der er udbetalt fratrædelsesgodtgørelse til to ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil.

I henhold til "Bekendtgørelse om lønpolitik samt oplysningsforpligtelser om aflønning i finansielle virksomheder og finansielle holdingvirksomheder" er der offentliggjort en række oplysninger vedrørende lønpolitik mv. Disse oplysninger fremgår af selskabets hjemmeside på følgende adresse: www.isp.dk/bestyrelse

Samlet honorar til generalforsamlingsvalgt revisor

Deloitte, Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Lovpligtig revision af årsregnskabet	-296	0
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	-678	0
Skatterådgivning	-23	0
Andre ydelser	-39	0
	-1.035	0

PricewaterhouseCoopers, Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Lovpligtig revision af årsregnskabet	-128	-343
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	0	-108
Skatterådgivning	0	-192
	-128	-644

Ud over de nævnte honorarer er der afholdt udgifter til pensionskassens interne revision.

Alle beløb er angivet inkl. moms.

Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab har ud over lovpligtig revision af koncern- og årsregnskabet afgivet øvrige lovpligtige erklæringer med sikkerhed samt afgivet branchebestemt erklæring om ÅOP & ÅOK samt ydet skatte-, moms- og afgiftsmæssig rådgivning.

Noter til regnskabet (fortsat)

T. kr.	PENSIONS KASSE	
	2024	2023
6 Udbetalte ydelser		
Forsikringssummer ved død	-276	-1.473
Forsikringssummer ved invaliditet	-400	-464
Forsikringssummer ved udløb	-416	-798
Pensions- og renteydelser	-642.784	-616.838
Udtrædelsesgodtgørelse	-184.128	-166.670
Præmie vedr. gruppelevsordning	-24.140	-8.242
Udbetalte ydelser, i alt	-852.144	-794.486
7 Afledte finansielle instrumenter		
2024	Positiv dagsværdi	Negativ dagsværdi
Renteafdækningsinstrumenter mv.:		
Renteswaps	392.818	716.622
TRS Equity	100.632	100.657
Swaptions	63.208	76.286
CDS'er	17.467	44
Option på futures	13.160	2.019
Renteafdækningsinstrumenter, i alt	587.285	895.628
Valutabaserede afledte finansielle instrumenter	20.550	180.708
Aktiefutures	0	1.808
TRS Equity	62.373	73.231
Afledte finansielle instrumenter, i alt	670.208	1.151.376
Dagsværdi indgår i posten Afledte finansielle instrumenter	388.015	
Dagsværdi indgår i posten Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 8	282.193	
Dagsværdi indgår i posten Anden gæld, jf. note 12		1.151.376
Bogført værdi, netto (passiv)		481.169

Note 7 fortsættes næste side

Note 7 fortsat

T. kr.	PENSIONS KASSE	
	2024	2023
Der er indgået aftaler om sikkerhedsstillelse for afledte finansielle instrumenter. Pensionskassen har modtaget sikkerhedsstillelse i form af likvide obligationer og kontanter svarende til en dagsværdi på	9.764	126.527
Pensionskassen har stillet sikkerhed i form af likvide obligationer svarende til en dagsværdi på	-541.143	-369.643
Collateral, netto (passiv)	-531.379	-243.116

Herudover er der til effektiv porteføljestyling i markedsrentemiljøet anvendt aktiefutures med en samlet eksponering på 45 mio.kr. (-484 mio.kr. i 2023) og i gennemsnitsmiljøet 7 mio.kr. (-59 mio. kr i 2023). Til afdækning af renterisiko på obligationsbeholdningen er der anvendt obligationsfutures med en samlet eksponering på 8 mio.kr. (-226 mio. kr. i 2023) i markedsrente og 610 mio.kr. (-865 mio. kr. i 2023) i gennemsnitsrente. Da der foretages løbende afregning af gevinst/tab er dagsværdien nul.

2023	Positiv dagsværdi	Negativ dagsværdi
Renteafdækningsinstrumenter mv.:		
Renteswaps	420.193	810.482
Swaptions	75.219	110.178
CDS'er	12.773	2.993
Option på futures	6.679	2.455
Renteafdækningsinstrumenter, i alt	514.864	926.108
Valutabaserede afledte finansielle instrumenter	125.192	25.206
TRS Equity	85.833	83.084
Afledte finansielle instrumenter, i alt	725.889	1.034.398
Dagsværdi indgår i posten Afledte finansielle instrumenter	428.725	
Dagsværdi indgår i posten Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 7	297.164	
Dagsværdi indgår i posten Anden gæld, jf. note 12		1.034.398
Bogført værdi, netto (passiv)		308.508

Note	T. kr.	2024	2023
8	Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter		
	3 i 1 Livspension		
	Kapitalandele	2.370.745	2.256.218
	Investeringsforeningsandele	5.833.678	5.481.468
	Obligationer	3.709.485	3.582.973
	Pantesikrede udlån	36.183	18.622
	Indlån i kreditinstitutter	564.006	147.404
	Afledte finansielle instrumenter, jf. note 8	282.193	297.164
	Investeringsaktiver, i alt	12.796.291	11.783.849
	Linkpension		
	Kapitalandele	1.213	814
	Investeringsforeningsandele	6.156	4.169
	Investeringsaktiver, i alt	7.369	4.983
	Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, i alt	12.803.661	11.788.833

Noter til regnskabet (fortsat)

T. kr.	PENSIONS KASSE	
	2024	2023
9 Pensionshensættelser til gennemsnitsrenteprodukter		
Pensionshensættelser specificeres således		
Pensionshensættelser primo	3.534.286	3.349.917
Kollektivt bonuspotentiale primo	-73.149	0
Individuelt bonuspotentiale brugt til dækning af tab	14.442	37.422
Regulering af bonuspotentiale på ugaranterede ydelser primo	0	22.812
Risikomargen dækket af kollektivt bonuspotentiale primo	33.923	0
Risikomargen dækket af egenkapitalen primo	-67.846	-13.332
Akkumuleret værdiregulering primo	-957.354	-844.193
Retrospektive pensionshensættelser primo	2.484.302	2.552.627
Medlemsbidrag	49.834	56.909
Afkasttilskrivning før PAL	234	789
PAL heraf	1	-16
Overført mellem klasse I og klasse III	14.215	35.819
Pensionsydelse	-163.713	-153.609
Omkostningsbidrag efter tilskrivning af omkostningsbonus	-1.557	-1.483
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	1.271	-1.605
Medlemmernes gruppelevspræmie	-600	-1.405
Andet	186	-3.723
Retrospektive pensionshensættelser ultimo	2.384.173	2.484.302
Akkumuleret værdiregulering ultimo	1.036.099	957.354
Kollektivt bonuspotentiale ultimo	176.780	73.149
Individuelt bonus anvendt til dækning af tab ultimo	-6.692	-14.442
Risikomargen dækket af kollektivt bonuspotentiale ultimo	33.519	-33.923
Risikomargen dækket af egenkapitalen ultimo	0	67.846
Pensionshensættelser, i alt	3.623.879	3.534.286
Pensionshensættelserne specificeres således		
Rentegruppe A (gennemsnitlig grundlagsrente 0,25 % - 1,25 %)		
Garanterede ydelser	3.185	3.210
Risikomargen	59	53
Rentegruppe A, i alt	3.244	3.263
Rentegruppe B (gennemsnitlig grundlagsrente 1,25 % - 2,25 %)		
Garanterede ydelser	467.529	427.495
Risikomargen	9.852	8.112
Rentegruppe B, i alt	477.381	435.606
Rentegruppe C (gennemsnitlig grundlagsrente 2,25 % - 3,25 %)		
Garanterede ydelser	157.883	158.435
Risikomargen	2.939	2.661
Rentegruppe C, i alt	160.822	161.096

Note 9 fortsættes næste side

Note 9 fortsat

T. kr.	PENSIONS KASSE	
	2024	2023
Rentegruppe D (gennemsnitlig grundlagsrente 3,25% - 4,25%)		
Garanterede ydelser	1.533.430	1.577.474
Risikomargen	35.005	34.377
Rentegruppe D, i alt	1.568.435	1.611.850
Supplerende Livrente		
Garanterede ydelser	10.927	13.248
Risikomargen	93	78
Supplerende Livrente, i alt	11.021	13.326
Rentegruppe F (særlig ugaranteret)		
Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	1.226.197	1.235.995
Kollektivt bonuspotentiale	176.780	73.149
Rentegruppe F, i alt	1.402.977	1.309.144
Rentegrupper, i alt	3.623.879	3.534.286
Pensionshensættelser til gennemsnitsrenteprodukter, i alt	3.623.879	3.534.286
Total		
Garanterede ydelser	2.172.954	2.179.861
Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	1.226.197	1.235.995
Kollektivt bonuspotentiale	176.780	73.149
Risikomargen	47.948	45.281
Pensionshensættelser til gennemsnitsrenteprodukter, i alt	3.623.879	3.534.286
10 Pensionshensættelser til markedsrenteprodukter		
3 i 1 Livpensionshensættelser specificeres således		
Pensionshensættelser primo	11.708.592	11.024.912
Risikomargen	-8.908	-1.407
Akkumuleret værdiregulering, primo	-27.244	-14.706
Retrospektive pensionshensættelser primo	11.672.441	11.008.799
Medlemsbidrag	251.662	265.280
Investeringsafkast før PAL	1.123.775	1.089.117
PAL af afkast	-164.398	-442
Pensionsydelse	-688.378	-640.268
Overført mellem klasse I og klasse III	-14.215	-35.819
Omkostningsbidrag efter tilskrivning af omkostningsbonus	-4.714	-4.701
Betaling for garanti	-2.117	-2.542
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	36.589	-9.074
Andet	-529	2.091
Retrospektive pensionshensættelser ultimo	12.210.117	11.672.441
Risikomargen (Seniorordningen)	8.720	8.908
Akkumuleret værdiregulering, ultimo (Seniorordningen)	30.391	27.244
3 i 1 Livpension hensættelser mv. ultimo	12.249.228	11.708.592

Note 10 fortsættes næste side

Noter til regnskabet (fortsat)

Note 10 fortsat

T. kr.	PENSIONS KASSE	
	2024	2023
Linkpension kontraktens hensættelser specificeres således		
Linkpension hensættelser primo	7.862	5.893
Medlemsbidrag	449	1.901
Investeringsafkast før PAL	797	350
PAL heraf	-175	-3
Forsikringsydelse f.e.r.	69	-138
Forsikringsteknisk resultat	-113	-141
Linkpension hensættelser ultimo	8.889	7.862
Hensættelser til markedsrenteprodukter, i alt	12.258.117	11.716.454
Forsikringer tegnet uden garanti om minimumsforrentning	11.866.050	11.297.884
Forsikringer tegnet med garanti om minimumsforrentning (Seniorordningen)	392.067	418.570
Ændring i pensions-hensættelser fordeler sig således		
Ændring i hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter	-89.593	-184.369
Ændring i hensættelser til markedsrenteprodukter	-541.662	-685.649
Bonusbetalt præmie til gruppeliv	-512	-1.227
Andet	-647	208
Ændring i hensættelser, resultatopgørelse	-632.414	-871.037
Fortjenstmargen på pensionsordninger udgør nul kroner, da al fortjeneste tilgår medlemmerne.		
11 Gæld til kreditinstitutter		
Repoer	614.342	715.728
Bankgæld	18.730	12.309
Gæld til kreditinstitutter, i alt	633.072	728.037
Af bankgælden forfalder i det kommende år	633.072	728.037
Efter 5 år er restgælden (indekseret)	0	0
12 Anden gæld		
Afledte finansielle instrumenter, jf. note 7	1.151.376	1.034.398
Gæld vedrørende obligationskøb	3.519	14.998
Gæld vedrørende afvikling af repoer	560.027	0
Diverse finansiell gæld	5.921	11.357
Skyldig pensionsafkastskat mv.	186.557	127.418
Anden gæld, i alt	1.907.400	1.188.171
13 Eventualforpligtelser		
Indgåede aftaler om deltagelse i senere investeringer i fonde mv. (investeringstilsagn) udgør	1.313.959	1.378.996
Eventualforpligtelser, i alt	1.313.959	1.378.996
Pensionskassens størrelse og forretningsomfang indebærer, at pensionskassen til stadighed er part i forskellige tvister. De verserende tvister forventes ikke at få væsentlig indflydelse på pensionskassens økonomiske stilling.		
14 Sikkerhedsstillelser		
Margindeponeringer vedrørende futures	32.182	63.533
Obligationer solgt som led i repogæld	0	565.443
Til dækning af "Pensionsmæssige hensættelser, i alt" er der registreret nettoaktiver for	16.621.743	15.876.141
Beløbet vedrører følgende poster:		
Kapitalandele	316.086	431.718
Investeringsforeningsandele	9.594.334	8.801.429
Obligationer	6.711.323	6.436.135
Kontante indskud	0	206.859
Registrerede aktiver, i alt	16.621.743	15.876.141
Heraf vedrørende markedsrenteprodukter	12.223.453	11.861.645

		PENSIONS KASSE	
T. kr.		2024	2023
15	Realiseret resultat for rente-, omkostnings- og risikogrupper		
	Gennemsnitsrenteprodukter		
	Rentegrupper, i alt		
	Investeringsafkast før PAL	106.067	199.239
	Ændring i markedsværdiregulering	-67.196	-84.712
	Tilskrevet grundlagsrente	-66.216	-58.211
	Andet	-933	3.337
	Realiseret renteresultat i henhold til kontributionsbekendtgørelsen	-28.278	59.652
	Pensionsafkastskat	-5	-406
	Til fordeling efter pensionsafkastskat	-28.282	59.247
	Tilskrevet bonus	66.211	57.925
	Ændring i anvendt individuelt bonuspotentiale	-7.750	-22.966
	Ændring i dækning af risikomargen	0	13.332
	Ændring vedrørende tilbageført PAL aktiv	-11.391	-20.036
	Ændring i kollektivt bonuspotentiale vedr. risikomargen	424	-33.856
	Fordelt til egenkapitalen	19.212	53.645
	Omkostningsgrupper, i alt		
	Omkostningsbidrag	3.452	3.536
	Faktiske administrationsomkostninger	-997	-985
	Realiseret omkostningsresultat i henhold til kontributionsbekendtgørelsen	2.455	2.551
	Tilskrevet bonus	-1.895	-2.052
	Omkostningsresultat, som dækkes af egenkapitalen	560	499
	Omkostningsresultat i pct. i forhold til pensionshensættelser	0,01%	0,00%
	Risikogrupper, i alt		
	Realiseret risikoresultat i henhold til kontributionsbekendtgørelsen	-45.595	-36.685
	Tilskrevet bonus	44.324	38.289
	Risikoresultat, som dækkes af egenkapitalen	-1.271	1.605
	Risikoresultat i pct. i forhold til pensionshensættelser	-0,01%	0,01%
	Udlægskonto		
	Udlægskonto pr. 1. januar	376.444	418.115
	Realiseret resultat	-19.212	-53.645
	Heraf risikoforrentning	10.456	11.974
	Udlæg i året	-8.756	-41.671
	Udlægskonto pr. 31. december	367.688	376.444

Noter til regnskabet (fortsat)

Note

16 Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi

Investeringsaktiver og finansielle forpligtelser indregnes til dagsværdi eller amortiseret kostpris, jf. note 1. Dagsværdien er den pris, der kan opnås ved salg af et aktiv eller skal betales for overdragelse af en forpligtelse i en normal transaktion mellem uafhængige parter på målingstidspunktet. Dagsværdien bestemmes ud fra følgende hierarki:

Niveau 1 - noterede priser

Noterede priser anvendes, hvor der eksisterer et aktivt marked for de enkelte aktiver. Som udgangspunkt anvendes lukkekursen på balancedagen.

Niveau 2 - observerbare input

For noterede papirer, hvor lukkekursen ikke afspejler dagsværdien, fastsættes dagsværdien ud fra noterede kurser på lignende aktiver eller forpligtelser eller ud fra andre værdiansættelsesmetoder, som er baseret på observerbare markedsinput, fx input fra banker eller lignende. For afledte finansielle instrumenter anvendes vurderingsteknikker, som er baseret på observerbare markedsdata som rentekurver og valutakurser mv.

Niveau 3 - ikke observerbare input

For en væsentlig del af investeringerne kan værdiansættelsen ikke alene baseres på observerbare markedsdata. For disse aktiver anvendes værdiansættelsesmodeller, der kan indebære skøn over aktuelle markedsforhold og den fremtidige udvikling heri. I note 1 om anvendt regnskabspraksis er de anvendte værdiansættelsesmetoder nærmere beskrevet.

Mio. kr.	2024				2023			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Total	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Total
Finansielle aktiver								
Kapitalandele	140	0	2.653	2.793	188	0	2.460	2.648
Investeringsforeningsandele	6.614	0	13	6.627	6.134	0	13	6.147
Obligationer	5.769	694	828	7.290	6.337	251	925	7.513
Pantesikrede udlån	0	0	47	47	0	0	24	24
Afledte finansielle instrumenter	0	670	0	670	0	726	0	726
Indlån i kreditinstitutter	1.311	0	0	1.311	373	0	0	373
Likvide beholdninger	243	0	0	243	191	0	0	191
Finansielle aktiver, i alt	14.076	1.364	3.542	18.982	13.223	976	3.422	17.621
Finansielle gældsposter								
Repoer	614	0	0	614	716	0	0	716
Bankgæld	19	0	0	19	12	0	0	12
Afledte finansielle instrumenter	0	1.151	0	1.151	0	1.034	0	1.034
Gæld vedr. obligationskøb og afvikling af repoer mv.	4	560	0	564	15	0	0	15
Finansielle gældsposter, i alt	637	1.711	0	2.348	743	1.034	0	1.777
Nettoaktiver, i alt	13.440	-347	3.542	16.634	12.480	-58	3.422	15.844
Heraf udgør:								
Gennemsnitsrente og kapitalgrundlag	4.012	-260	651	4.403	3.981	-236	505	4.250
Markedsrente	9.428	-88	2.891	12.231	8.499	178	2.917	11.594
Total	13.440	-347	3.542	16.634	12.480	-58	3.422	15.844

Note 16 fortsættes næste side

Note 16 fortsat

Note

Specifikation af værdiansættelse baseret på Niveau 3

T. kr.	Værdi primo 1. januar 2024	Værdireguleringer	Køb/salg/ afvikling	Overførsel til/fra andre niveauer	Værdi ultimo 31. dec. 2024
Kapitalandele i associerede virksomheder	0	0	0	0	0
Udlån til associerede virksomheder	0	0	0	0	0
Kapitalandele	2.460	124	69	0	2.653
Investeringsforeningsandele	13	1	0	0	14
Obligationer	925	38	87	-222	828
Pantesikrede udlån	24	0	23	0	47
Total	3.421	163	179	-222	3.541

T. kr.	Værdi primo 1. januar 2023	Værdireguleringer	Køb/salg/ afvikling	Overførsel til/fra andre niveauer	Værdi ultimo 31. dec. 2023
Kapitalandele i associerede virksomheder	7	-66	60	0	1
Udlån til associerede virksomheder	0	0	0	0	0
Kapitalandele	2.120	28	312	0	2.460
Investeringsforeningsandele	12	9	-8	0	13
Obligationer	1.015	42	-132	0	925
Pantesikrede udlån	24	0	0	0	24
Total	3.178	13	232	0	3.422

For nærmere beskrivelse af værdiansættelsesteknikker og input henvises til Note 1 Anvendt regnskabspraksis.

17 Oversigt over beholdninger og afkast

Beholdninger og afkast	Markedsværdi		Afkast 2024 i pct. p.a.
	Primo	Ultimo	
Mio. kr			
Gennemsnitsrente			
Grunde og bygninger	186	196	-1,1%
Noterede kapitalandele	680	795	16,0%
Unoterede kapitalandele	156	188	1,8%
Kapitalandele, i alt	836	983	13,3%
Stats- og realkreditobligationer	2.820	2.546	3,4%
Indeksobligationer	280	268	0,8%
Kredit obligationer og Emerging Markets-obligationer	146	159	7,5%
Udlån mv.	21	29	8,0%
Obligationer og udlån mv., i alt	3.268	3.001	3,4%
Øvrige investeringsaktiver	161	458	-
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	-251	-318	-
Total	4.199	4.320	6,1%

Note 17 fortsættes næste side

Noter til regnskabet (fortsat)

Note 17 fortsat

Note	Markedsværdi		Afkast 2024 i pct. p.a.
	Primo	Ultimo	
Beholdninger og afkast			
Mio. kr			
Markedsrente			
Grunde og bygninger	864	881	-1,1%
Noterede kapitalandele	5.433	5.840	16,0%
Unoterede kapitalandele	1.319	1.476	4,9%
Kapitalandele, i alt	6.751	7.316	13,7%
Stats- og realkreditobligationer	1.943	1.934	3,4%
Indeksobligationer	193	203	0,8%
Kreditobligationer og Emerging Markets-obligationer	1.423	1.654	8,6%
Udlån mv.	72	93	8,0%
Obligationer og udlån mv., i alt	3.631	3.884	5,6%
Øvrige investeringsaktiver	331	409	-
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	97	-140	-
Total	11.674	12.350	9,8%

Specifikationer er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse § 104.

På pensionskassens hjemmeside findes en oversigt over pensionskassens samlede aktieportefølje:
www.isp.dk/om-isp/finansiell-information/aktiver

Note

18 Markedsrenteprodukt, afkast mv. pr. investeringsprofil

	2024			2023		
	Pct. af gennemsnitlige hensættelser	Afkast i pct.	Risiko	Pct. af gennemsnitlige hensættelser	Akast i pct.	Risiko
Livscyklusproduktet 3 i 1 Livspension						
Investeringsprofil med høj risiko						
År til pension						
30 år	0,03	13,3	4,40	0,07	12,26	4,50
15 år	0,29	13,3	4,40	0,28	12,26	4,50
5 år	0,38	11,8	3,90	0,22	11,32	4,00
5 år efter	0,11	10,2	3,40	0,08	10,24	3,40
Investeringsprofil med moderat risiko						
År til pension						
30 år	0,19	11,7	4,00	0,31	11,17	4,00
15 år	1,67	11,7	4,00	2,16	11,17	4,00
5 år	3,53	10,1	3,30	3,07	10,24	3,30
5 år efter	1,29	8,3	2,60	1,49	9,18	2,60
Investeringsprofil med lav risiko						
År til pension						
30 år	0,00	9,1	3,10	0,00	9,53	3,10
15 år	0,00	9,1	3,10	0,01	9,53	3,10
5 år	0,07	7,2	2,40	0,03	8,43	2,40
5 år efter	0,06	5,1	1,60	0,03	7,16	1,70
Seniorordning						
År til pension						
Ikke livscyklus	2,85	4,6	1,40	3,25	7,39	1,40

Der er taget udgangspunkt i en pensionsalder på 67 år.

19 Supplerende nøgletal for produkter

	2024		2023	
	Afkast i pct.	Bonusgrad i pct.	Afkast i pct.	Bonusgrad i pct.
Gennemsnitsrente				
Rentegruppe A (gennemsnitlig grundlagsrente 0,25 % - 1,25 %)	5,6%	0,00%	10,1%	0,0%
Rentegruppe B (gennemsnitlig grundlagsrente 1,25 % - 2,25 %)	6,4%	0,00%	12,3%	0,0%
Rentegruppe C (gennemsnitlig grundlagsrente 2,25 % - 3,25 %)	5,6%	0,00%	12,0%	0,0%
Rentegruppe D (gennemsnitlig grundlagsrente 3,25 % - 4,25 %)	4,4%	0,00%	8,5%	0,0%
Rentegruppe F (Særlig ugaranteret)	9,3%	14,4%	9,3%	5,9%
Forrentning af medlemmernes midler efter omkostninger før skat		I alt i pct.	I alt i pct.	
Gennemsnitsrente, i alt		6,2%	8,9%	
Markedsrente, i alt		9,7%	10,0%	

Noter til regnskabet (fortsat)

Note

20 5 års hoved- og nøgletal¹

5 års hovedtal

Mio. kr.	2024	2023	2022	2021	2020
Medlemsbidrag	303	324	342	381	369
Pensionsydelse	-852	-794	-874	-800	-796
Investeringsafkast	1.376	1.442	-2.329	1.448	638
Pensionsmæssige driftsomkostninger, i alt	-6	-6	-6	-6	-6
Pensionsteknisk resultat	-19	42	-121	304	-79
Årets resultat	0	78	-211	304	-47
Pensionshensættelser, i alt	15.882	15.251	14.381	17.025	16.518
Egenkapital	735	735	658	869	578
Aktiver, i alt	19.158	17.903	17.174	19.578	18.410

5 års nøgletal

	2024	2023	2022	2021	2020
Afkastnøgletal					
Afkastprocent relateret til gennemsnitsrenteprodukter	6,6%	9,4%	-24,9%	-1,9%	7,2%
Afkastprocent relateret til markedsrenteprodukter	9,8%	10,1%	-9,4%	13,4%	2,4%
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter	4,75	4,75	5,25	4,75	4,75
Omkostningsnøgletal					
Omkostningsprocent af hensættelser	0,04%	0,04%	0,03%	0,04%	0,04%
Omkostninger i kr. pr. medlem	492	496	479	484	480
Forrentningsnøgletal					
Egenkapitalforrentning efter skat	0,03%	11,2%	-25,8%	41,7%	-7,8%

Der henvises til nøgletalsdefinitioner side 71.

¹ Hoved- og nøgletallene for 2023 og 2022 er påvirket af ændring i regnskabspraksis i 2023. Hoved- og nøgletal for 2020-2021 er ikke ændret, da dette ikke har været praktisk muligt.

21 Risikostyring

Bestyrelsen har i politikker og retningslinjer fastlagt de overordnede rammer for pensionskassens risikostyring, herunder overordnede rammer for den samlede solvensdækning og for forskellige typer af risici. De overordnede rammer revurderes som minimum én gang årligt.

Styring af risici sker via det interne kontrolsystem baseret på tre forsvarslinjer. Første forsvarslinje udgøres af forretningen, dvs. alle de ansatte i pensionskassen og i Sampension Administrationselskab A/S, som ikke er en del af anden eller tredje forsvarslinje. Det er første forsvarslinje, der ejer og styrer risici. Anden forsvarslinje overvåger og kontrollerer og udgøres af risikostyrings-, aktuar- og compliancefunktionen, mens tredje forsvarslinje udgøres af intern audit funktionen.

Pensionskassens risikostyring har fokus på at styre og overvåge risici, der eksponerer både pensionskassen og medlemmerne for tab.

Risiciene for ISP kan overordnet inddeles i:

- Markedsrisici
- Forsikringsrisici
- Ikke-finansielle risici
- Tværgående risici

MARKEDSRISICI

Markedsrisici er relateret til bevægelser på de finansielle markeder, som kan give finansielle tab ved værdiændringer i investeringsaktiverne og/eller i opgørelsen af de pensionsmæssige hensættelser. Markedsrisici udspringer af faktorer, der kan påvirke værdien af finansielle instrumenter og kontrakter fx ændringer i renter, aktiekurser, værdien af alternative investeringer inkl. ejendomsinvesteringer, valutakurser og kreditspænd. Herudover omfatter markedsrisici:

- Volatilitetsrisici, dvs. risiko for tab som følge af ændringer i den implicitte volatilitet, der bl.a. indgår i værdiansættelsen af finansielle aktiver med indbyggede optioner
- Koncentrationsrisici, dvs. risiko for tab på grund af koncentration af enkeltnavnseksponeringer på tværs af aktivtyper
- Modpartsrisici, dvs. risiko for tab på grund af en modparts kontraktuelle misligholdelse
- Likviditetsrisici, dvs. risiko for at pensionskassen ikke kan fremskaffe den nødvendige likviditet, og/eller at den med kort varsel skal fremskaffe likviditet og derfor kan blive tvunget til at afhænde investeringsaktiver til lavere salgspriser, end der ville kunne opnås under mere normale forhold
- Basisrisici, dvs. risiko for tab på modsatte positioner, hvor den ene har til formål af afdække den anden
- Inflationsrisici, dvs. risiko for tab som følge af ændringer i inflation

Markedsrisici er primært relevante for følgende områder:

- Investeringsaktiver allokert til egenkapitalen, hvor tab som følge af ugunstige udviklinger på de finansielle markeder vil kunne forringe egenkapitalen og pensionskassens solvensdækning.
- Investeringsaktiver og pensionsmæssige hensættelser for gennemsnitsrenteprodukter med garanti, dvs. ordninger, der er omfattet af en ydelsesgaranti, hvor der vil opstå et tab, hvis værdien af hensættelserne stiger mere (eller falder mindre) end værdien af de tilhørende investeringsaktiver. Værdien af hensættelserne afhænger af den anvendte diskonteringskurve (rentekurve). Pensionskassen anvender den risikofri rentekurve med volatilitetsjustering, som offentliggøres af EIOPA i henhold til Solvens II-direktivet, eller en rentekurve, der ikke afviger væsentligt herfra. Værdien af hensættelserne vil fx stige, hvis diskonteringskurven falder. Værdien af investeringsaktiverne afhænger af udviklingen på de finansielle markeder og vil fx falde, hvis investeringsafkastet er negativt. Tab vil i første omgang blive dækket af den garanterede bestands tabsabsorberende bonuspotentialer. Det vil alt andet lige øge solvenskapitalkravet og reducere de fremtidige ydelser til forsikringstagerne. Tab, der ikke kan dækkes af bonuspotentialerne, vil blive dækket af pensionskassens kapitalgrundlag. Uanset om tabet øger solvenskapitalkravet eller reducerer kapitalgrundlaget, vil det reducere pensionskassens solvensdækning. Pensionskassen har stoppet for nytegning af ordninger med garanti, og den garanterede bestand er derfor i afløb.
- Investeringsaktiver og pensionsmæssige hensættelser for Seniorordningen, hvor markedsrisikoen eksponerer egenkapitalen for tab f.s.v.a. ydelsesgarantien på produktets renteelement og herudover eksponerer medlemmerne for tab.
- Investeringsaktiver allokert til pensionsordninger uden garanti, hvor markedsrisikoen ikke påhviler pensionskassen, men derimod medlemmerne i form af risikoen for lavere fremtidige ydelser. De ugaranterede ordninger omfatter især produktet 3 i 1 Livspension, som er det primære produkt for nye medlemmer. Selvom risikoen påhviler medlemmerne, har ISP fokus på at styre og overvåge risiciene.

Noter til regnskabet (fortsat)

Note 21 fortsat

Pensionskassens markedsrisici styres bl.a. via en overvågning af markedsrisiciene, som løbende giver mulighed for at tilpasse risikoeksponeringen på pensionskassens investeringer, herunder tilpasninger vha. finansielle instrumenter. Der foretages herudover en løbende opfølgning på de investeringsrammer og rammer for markedsrisici, som er fastlagt af bestyrelsen.

En betydelig del af pensionskassens aktiver er investeret i alternative investeringer, herunder fx kreditinvesteringer, ejendomsinvesteringer, private equity og investeringer i infrastruktur. Sammenlignet med fx børsnoterede aktier og obligationer er de kendetegnet ved at være mindre likvide og sværere at værdiansætte, da der – modsat børsnoterede værdipapirer – ikke findes daglige, noterede priser. Værdiansættelsesudvalget har ansvar for, at veldefinerede og passende værdiansættelsesmetoder bliver anvendt på bl.a. alternative investeringer, hvor daglige, noterede prisoplysninger ikke er til rådighed. Udvalget vurderer som minimum månedligt, om værdiansættelsen af unoterede aktiver skal reguleres.

FORSIKRINGSRISICI

Pensionskassens gennemsnitsrenteprodukt med garanti eksponerer pensionskassen mod forsikringsrisici. Det vedrører bl.a. levetidsrisici, livsforsikringsoptionsrisici, omkostningsrisici samt invaliditets- og sygdomsrisici. Som eksempel vil en uforudset stigning i medlemmernes levetid betyde, at pensionskassen skal udbetale ydelser i en længere periode end tidligere forventet, hvilket kan forringe pensionskassens resultat og solvensdækning.

For ordninger uden garanti, herunder produktet 3 i 1 Livspension, vil risici vedr. fx levetider blive båret af medlemmerne i form af lavere fremtidige ydelser.

Med baggrund i de rammer for forsikringsrisici, bestyrelsen har fastlagt, styres pensionskassens forsikringsrisici bl.a. via løbende aktuariemæssige analyser af de forskellige risikoelementer med henblik på at sikre en korrekt opgørelse af de pensionsmæssige hensættelser og eventuelt tilpasning af nyttegrundlaget.

Pensionskassen har ikke indgået kontrakter om genforsikring af forsikringsrisiciene.

IKKE-FINANSIELLE RISICI

Ikke-finansielle risici dækker over:

- Operationelle risici, dvs. risiko for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder. Operationel risiko omfatter fx risici relateret til rådgivning af medlemmerne, juridiske risici og modelrisici. De operationelle risici omfatter også IT-risici, herunder risiko for tab som følge af fejl i forbindelse med vedligeholdelse og udvikling af de IT-systemer, pensionskassen anvender, samt risici relateret til cyberkriminalitet.
- Strategiske risici vedrører risikoen for at få fastlagt strategier, der indebærer aktiviteter og risici, som burde have været undgået, eller som afskærer virksomheden fra andre og mere attraktive aktiviteter og risici. Det dækker ligeledes over risikoen for tab som følge af forkert eller mangelfuld gennemførelse af den ønskede strategi.
- Regulatoriske- og compliance risici, dvs. risikoen for tab som følge af manglende overholdelse af de love og regler, pensionskassen skal efterleve samt risici relateret til mulige fremtidige ændringer af love og regler. De regler, pensionskassen skal efterleve, omfatter fx Solvens II-reguleringen, contributionsbekendtgørelsen, regler der skal forhindre økonomisk kriminalitet (dvs. hvidvask, terrorfinansiering m.v.), regler om sanktioner mod andre lande m.v., regler der skal modvirke svindel og bestikkelse samt regler om databeskyttelse (herunder GDPR-reglerne).

De ikke-finansielle risici styres primært via pensionskassens interne kontrolsystem og med udgangspunkt i en række bestyrelsesgodkendte politikker om bl.a. operationel risiko, persondatabeskyttelse samt forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og terrorfinansiering. Der er herudover udarbejdet forretningsgange og arbejdsbeskrivelser, der bidrager til at reducere risikoen for fejl.

Operationelle hændelser registreres og rapporteres løbende til direktion og bestyrelse, bl.a. med henblik på at kunne implementere mitigerende foranstaltninger, så tilsvarende hændelser i videst muligt omfang undgås fremover.

Risici relateret til outsourcing betragtes også som en del af de ikke-finansielle risici. Bestyrelsen har fastsat politik og retningslinjer for outsourcing, herunder regler for outsourcing af kritiske eller vigtige operationelle funktioner og aktiviteter. Politikken og retningslinjerne skal sikre en betryggende håndtering af de risici, der er forbundet med outsourcing, herunder at indgåede outsourcingaftaler sikrer, at de outsourcete funktioner og aktiviteter bliver behandlet i overensstemmelse med bestyrelsens retningslinjer og gældende lovgivning.

Note 21 fortsat

Overvågningen af outsourcete aktiviteter reguleres i forretningsgange, som sikrer rapportering til relevante ledelsesmæssige fora og bestyrelsen om leverandørens opgavevaretagelse fx med driftsrapporter, møder, stikprøvekontroller mv.

TVÆRGÅENDE RISICI

Tværgående risici dækker over omdømmerisici og ESG-risici, dvs. risici vedrørende miljømæssige og sociale forhold samt god selskabsledelse. De tværgående risici kan påvirke pensionskassen bredt og kan derfor ikke kategoriseres som enten markedsrisici, forsikringsrisici eller ikke-finansielle risici.

Klimarisici betragtes som en del af ESG-risiciene og er også tværgående, da klimaforandringer fx både kan påvirke pensionskassens markedsrisici og forsikringsrisici. Klimarisici omfatter både transitionsrisici og fysiske risici. Transitionsrisici er risici, der opstår i overgangen til en mere klimavenlig økonomi, og som fx omfatter politiske tiltag og regulering, den teknologiske udvikling og adfærdsmæssige ændringer, der kan påvirke de fremtidige forbrugsmønstre. De fysiske risici omfatter både kroniske fysiske risici, som fx tørke og havvandsstigninger, og akutte fysiske risici, som fx skovbrande, hvedebølger og stormfloder.

RAPPORT OM SOLVENS OG FINANSIEL SITUATION

Pensionskassens risikostyring er uddybende beskrevet i Rapport om solvens og finansiel situation – den såkaldte SFCR. Rapporten er offentlig tilgængelig og kan findes på www.isp.dk/om-isp/finansiel-information/aarsrapport.

Påtegninger

Ledelsespåtegning	66
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	67

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2024 for Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører.

Årsrapporten er udarbejdet i overensstemmelse med lov om forsikringsvirksomhed og anden relevant lovgivning.

Årsregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af pensionskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2024 samt af resultatet af pensionskassens aktiviteter for regnskabsåret 2024.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i pensionskassens aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som pensionskassen kan påvirkes af.

Hellerup, den 18. marts 2025

Direktionen

Hasse Jørgensen
Adm. direktør

Bestyrelsen

Lars Bytoft
(Formand)

Lars Kehlet Nørskov
(Næstformand)

Michael Herold

Cay Kjeld Holst Jensen

Lisa Frost Sørensen

Peter Kjær Østergaard

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører

KONKLUSION

Vi har revideret årsregnskabet for Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører for regnskabsåret 01.01.2024 - 31.12.2024, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af pensionskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2024 samt af resultatet af pensionskassens aktiviteter for regnskabsåret 01.01.2024 - 31.12.2024 i overensstemmelse med lov om forsikringsvirksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

GRUNDLAG FOR KONKLUSION

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af pensionskassen i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisorers etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Vi blev første gang valgt som revisor for Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører den 29.04.2024 for regnskabsåret 2024.

CENTRALE FORHOLD VED REVISIONEN

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af årsregnskabet for regnskabsåret 01.01.2024 - 31.12.2024. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Måling af unoterede investeringer	Forholdet er behandlet således i revisionen
<p>Unoterede investeringer udgør 3.523 mio. kr. pr. 31.12.2024 (3.422 mio. kr. pr. 31.12.2023), og består af investeringer målt til dagsværdi, hvor input ikke er observerbare (niveau 3).</p> <p>Målingen af unoterede investeringer er afhængig af model, data samt ledelsesmæssige vurderinger og forudsætninger som ikke er direkte observerbare. Ændringer i de væsentlige vurderinger og forudsætninger, som indgår i det regnskabsmæssige skøn, kan have en væsentlig påvirkning på regnskabet.</p> <p>De væsentligste ledelsesmæssige skøn omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurdering af væsentlig markedsudvikling siden seneste rapportering fra eksterne forvaltere • Vurdering af afkastkrav, herunder forventninger til illikviditetspræmier og investerings-specifikke risikotillæg • Vurdering af fremtidige pengestrømme <p>Ledelsen har nærmere beskrevet principper og forudsætninger for målingen af unoterede investeringer i anvendt regnskabspraksis samt noter.</p>	<p>Baseret på vores forståelse af processen samt risikovurdering, har vi revideret pensionskassens værdiansættelse af unoterede investeringer.</p> <p>Vores revisionshandling har omfattet følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurdering og test af nøglekontroller for værdiansættelse af de unoterede investeringer, herunder om nøglekontrollerne er designet og implementeret hensigtsmæssigt samt, hvorvidt disse har fungeret effektivt i regnskabsåret. • Vurdering af de valgte værdiansættelses-metoder med udgangspunkt i investeringernes karakteristika, vores branchekendskab og ændringer i forhold til tidligere år. • Stikprøvevis test af fuldstændighed og nøjagtighed af datagrundlag, herunder rapportering fra forvaltere. • Vurdering af de væsentligste ledelsesmæssige skøn over markedsudviklingen siden seneste rapportering fra eksterne forvaltere, herunder model for validering heraf. • Vurdering af ledelsesmæssige skøn over afkastkrav og forventede fremtidige pengestrømme i forhold til historisk udvikling, budgetter, eksterne markedsdata samt vores kendskab til porteføljen og markedsudviklingen.
Måling af pensionsmæssige hensættelser	Forholdet er behandlet således i revisionen
<p>Pensionsmæssige hensættelser udgør 15.882 mio. kr. pr. 31.12.2024 (15.251 mio. kr. pr. 31.12.2023).</p> <p>Vi har vurderet, at målingen af pensionsmæssige hensættelser er et centralt forhold ved revisionen, idet værdiansættelsen fastsættes på baggrund af komplicerede metoder, data samt forudsætninger, herunder forventninger til fremtidige begivenheder.</p> <p>Ændringer i de valgte metoder, data og forudsætninger kan have væsentlig indvirkning på målingen af pensionsmæssige hensættelser.</p> <p>De væsentligste ledelsesmæssige skøn omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fastsættelse af forventninger til forsikringstagernes levetider og dødelighed. • Fastsættelse af forventninger til, hvorvidt forsikringstagerne vil forny eller forlænge deres forsikringer (genkøbs-sandsynligheder). • Fastsættelse af forventninger til, hvornår forsikringstagerne pensioneres (pensioneringstidspunkt). <p>Ledelsen har nærmere beskrevet principper og forudsætninger for opgørelse af pensionsmæssige hensættelser i anvendt regnskabspraksis samt noter.</p>	<p>Baseret på vores forståelse af processen og risikovurdering, har vi revideret den af ledelsen foretagne måling af pensionsmæssige hensættelser.</p> <p>Vores revisionshandling, hvori vi har inddraget vores egne internationalt kvalificerede aktuarer, har omfattet følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Test af nøglekontroller vedrørende ledelsens fastsættelse af forudsætninger, herunder om nøglekontrollerne er designet og implementeret hensigtsmæssigt, samt hvorvidt disse har fungeret effektivt i regnskabsåret. • Vurdering af anvendte metoder, modeller og data i forhold til almindeligt accepterede aktuarmæssige standarder og markedspraksis. • Vurdering af de anvendte forudsætninger i forhold til historiske data og markedspraksis. • Stikprøvevis kontrol af underliggende datas nøjagtighed og fuldstændighed. • Stikprøvevis gennemgang af aktuarmæssige beregninger. • Analyse af udviklingen i risiko-, rente- og omkostningsresultater gennem anvendelse af vores branchekendskab og erfaringer.

LEDELSENS ANSVAR FOR REGNSKABET

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om forsikringsvirksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere pensionskassens evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere pensionskassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

REVISORS ANSVAR FOR REVISIONEN AF REGNSKABET

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

- Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:
- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af pensionskassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om pensionskassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at pensionskasseikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed, og, hvor det er relevant, anvendte sikkerhedsforanstaltninger eller handlinger foretaget for at eliminere trusler.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af årsregnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

UDTALELSE OM LEDELSESBERETNINGEN

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om forsikringsvirksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om forsikringsvirksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Hellerup, 18. marts 2025

Deloitte
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 3396 3556

Kasper Bruhn Udam
statsautoriseret revisor
mne29421

Kristian Ehrenreich Hansen
statsautoriseret revisor
mne46662

Nøgletalsdefinitioner

Finanstilsynets nøgletal

Nøgletal er beregnet i henhold til Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser

$$\text{Afkastprocent} = \frac{\text{Investeringsafkast vedr. gennemsnitsrente- og markedsrenteprodukter} \times 100}{\text{Forsikringsmæssige hensættelser primo året} + \text{gennemsnitligt vægtede ind- og udbetalinger for gennemsnitsrente- og markedsrenteprodukter}}$$

Nøgletallet er beregnet pengevægtet. Afkastmål kan opdeles i to typer, det pengevægtede og det tidsvægtede afkast:

Det pengevægtede afkast viser den faktiske forrentning - eller relative værditilvækst - som porteføljen har opnået i perioden, inklusive forrentning af periodens netto-indbetalinger. Det pengevægtede afkast viser således den faktiske forrentning over perioden.

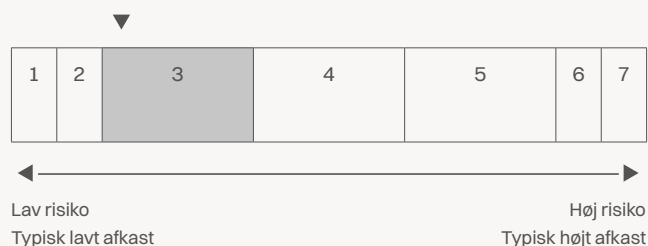
Det tidsvægtede afkast viser den forrentning, der ville være opnået, hvis der ikke havde været betalinger til eller fra porteføljen i perioden. Det tidsvægtede afkast er et udtryk for "performance", som er anvendeligt til sammenligning med et benchmark eller med andre investorers afkast inden for samme aktivkategori.

$$\text{Risiko på afkast vedr. markedsrenteprodukter} = \text{Opgøres som standardafvigelsen (SD) på det månedlige afkast relateret til markedsrenteprodukter over de seneste 36 måneder ved anvendelse af følgende skala 1-7:}$$

Risikoklasse	Pct.	
	SD ≥	SD <
1,00	0,00	0,50
2,00	0,50	2,00
3,25	2,00	3,00
3,50	3,00	4,00
3,75	4,00	5,00
4,25	5,00	6,70
4,50	6,70	8,34
4,75	8,34	10,00
5,25	10,00	11,67
5,50	11,67	13,33
5,75	13,33	15,00
6,00	15,00	25,00
7,00	25,00	

Bemærk, at standardafvigelsen måles i gennemsnit på tværs af risikoprofiler og årgangspuljer. Standardafvigelsen konverteres til en risikokategori ved anvendelse af følgende skala:

Afkast-/risikoprofil

$$\text{Omkostningsprocent af hensættelser} = \frac{\text{Årets forsikringsmæssige driftsomkostninger} \times 100}{\text{Forsikringsmæssige hensættelser primo året} + \text{gennemsnitligt vægtede ind- og udbetalinger for gennemsnitsrente- og markedsrenteprodukter}}$$

$$\text{Omkostninger i kr. pr. forsikret} = \frac{\text{Årets forsikringsmæssige driftsomkostninger}}{\text{Gennemsnitlige antal forsikrede vedr. direkte forsikring} + \text{gennemsnitlige antal forsikrede med gruppelevskontrakter} \times 0,1}$$

$$\text{Egenkapitalforrentning efter skat} = \frac{\text{Resultat efter skat} \times 100}{\text{Vægtet gennemsnitlig egenkapital}}$$

$$\text{Forrentning af overskudskapital, der tildeles afkast som egenkapital} = \frac{\text{Overskudskapitalens afkast før skat} \times 100}{\text{Vægtet gennemsnitlig overskudskapital}}$$

$$\text{Solvensdækning} = \frac{\text{Kapitalgrundlag ved udgangen af året} \times 100}{\text{Solvenskapitalkrav}}$$

Supplerende nøgletal

Afkastprocent for de enkelte rentegrupper beregnes i overensstemmelse med formlen vist ovenfor.

$$\text{Bonusgrad i procent} = \frac{\text{Rentegruppens individuelle og kollektive bonuspotentialer ved udgangen af året} \times 100}{\text{De samlede depoter for rentegruppen ved udgangen af året}}$$

$$\text{Forrentning af medlemmernes midler efter omkostninger før skat pr. produkttype} = \frac{(\text{Vægtet gennemsnitlige hensættelser} + \text{vægtet gennemsnitlig overskudskapital} + \text{pensionsafkastskat}) \times 100}{\text{Forsikringsmæssige hensættelser primo året med tillæg af overskudskapital primo året} + \text{gennemsnitligt vægtet cashflow}}$$

Nøgletallet viser medlemmernes samlede afkast minus omkostninger og risikoforrentning.

